

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen		v upravništvu prejeman:	
celo leto	K 24—	celo leto	K 22—
pol leta	12—	pol leta	11—
četrt leta	6—	četrt leta	5:50
na mesec	2—	na mesec	1:90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Vredništvo: Knaflova ulica št. 5, (v pritličju levo), telefon št. 34.

Ishajo vsak dan zvečer izvenredni dodatki in priložila.

Inserati veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravništvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posredna štoviška volja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

Narodna tiskarna telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:		za Nemčijo:	
celo leto	K 25—	celo leto	K 28—
pol leta	13—	za Ameriko in vse druge dežele:	
četrt leta	6:50	celo leto	K 30—
na mesec	2:30		

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znakna Upravništvo: Knaflova ulica št. 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85

Deželnosodni predsednik v Ljubljani.

Predsednik Levičnik se ni vpokojen in že se je pričel boj o njegovem nasledniku. Mi se nisimo poganjali za kako gotovo osebo, ampak samo protestirali proti nemško-nacionalnemu nadsodniku Elsnerju.

Da bi slepili javnost, trde nemški listi »N. Fr. Presse«, »Tagesspost« in drugi, da je Elsner najstarejši član sodniškega sveta v Gradcu.

Ta trditev je lažnjiva. Elsner ni po činu najstarejši sodnik izmed onih, ki pridejo v postev, niti v Gradcu niti pri drugih sodnih dvorih.

Elsnerju je vlada naklonila naslov dvornega svetnika z očitnim namenom, da bi se mogla potem izgovarjati: glejte, Elsner je po činu starejši! Toda kje stoji zapisano, da se morajo deželnosodni predsedniki jemati iz gremija nadsodniških? To je stvarno neutemeljeno in nasprotuje tudi dosedanjim praksam.

delali z večjo ali manjšo vneto po navodilih centralne vlade, a nihče izmed njih ni bil pravi Nemec, ali celo nemški nacionalalec.

Po starosti, službeni dobi in službenem činu stareji kakor Elsner so n. pr. novomeški predsednik dr. Kavčič (imenovan 25. marca 1905.), nadsodnik Polec (5. januarja 1906.) in drugi.

Mi smo za to, da zavzame prvo sodniško mesto v deželi nepristranski in na vse strani neodvisni mož, ki si je svest svojega poklica in ima vse sposobnosti za to, ne pa kak politik, katerega vodijo stranke. Mi protestujemo proti kandidatu nemškega »Volksrats«, »Grazer Tagblatt« itd., kateri bi obstoječe nepopustnosti v Ljubljani justici na kvar še bolj poostri.

Tu je dvoje mogoče, ali ni nobeden izmed slovenskih sodnikov na Štajerskem, Koroškem in Kranjskem zmožen za tako mesto, ali pa justična uprava postopa pristransko.

Naveli smo nekatera neizpodbitna fakta, katera lahko zavijajo nam sovražni nemški listi, a justični minister jih ne bode mogel zatajiti, kadar bode moral zagovarjati svojo politiko.

Škofje in župniki.

Najnovejši dekret papežev je napravil popolnoma in temeljito konec zadržani vsaj relativni neodvisnosti župnikov.

prav poseben način in se njegova krivda ni dokazala in dognala potom: kanoničnega procesa. Predno je mogla cerkvena oblast župnika z njegove fare odstraniti, je moral biti župnik pravilno obtožen in pravilno obsojen.

Zdaj je pa papežev dekret to starodavno cerkveno uredbo popolnoma odpravil in ovrgel in je dal škofom največjo oblast nad župniki.

Pravno stališče župnikov je bilo precej podobno pravnemu stališču sodnikov. Zdaj je pa papežev dekret to starodavno cerkveno uredbo popolnoma odpravil in ovrgel in je dal škofom največjo oblast nad župniki.

Ta papežev dekret je vzbudil veliko pozornost in veliko nevoljo v vseh katoliških deželah. Saj je v kričeem nasprotju z vsemi modernimi nazori in načeli in saj postavlja na glavo celo to, kar je cerkev že pred stoletji spoznala za dobro.

Župniki v katoliških deželah bodo v prihodnje na slabšem kakor hudodelci na Ruskem, kajti hudodelca na Ruskem pošljejo v Sibirijo samo če je bil spoznan krivim in je bila njegova krivda dokazana.

Papežev dekret je odprl najkručeje samovoljnosti vrata na stečaj. Katoliški duhovnik ni imel nikdar posebnih pravnih jamstev, a zdaj je papež izpodbil še zadnje, kar se je vsaj pri župnikih smelo smatrati za pravno garancijo proti krivici in nasilnosti.

Časih je bilo čitati v zgodovinskih knjigah o čudnem običaju turških sultanov. Če se je sultanu kak državni funkcionar zameril, mu je poslal svileno vrvice in mož se je moral obesiti, če tudi ni ničesar zakrivil.

S tem papeževim dekretom so škofje zadobili velikansko oblast nad župniki, ki so vendar kot eksponenti cerkve važni faktorji. Centraliziranje moči v cerkvi je s tem postalo največje. Danes so duhovniki vsesok brezpravni sužnji, ki morajo s pasjo pokornostjo izvrševati dana jim povelja, naj bodo že kakršnakoli.

Kako se bodo župniki sami sprizajzili z novo papeževo odredbo, to je popolnoma njihova stvar, sodimo pa, da bodo dobili malo slabše mnenje o avtoriteti, kakor so je imeli doslej in da bodo začeli dobivati nekaj pojmov, kaj je pravi prav svoboda, ki so jo doslej tako oblastno zaničevali, ker je sami niso pogrešali.

Stvar ima pa še drugo stran, ki mora zanimati vso javnost in vsakega posamičnega državljana. Župniki namreč niso samo cerkveni služabniki, nego izpolnjujejo deloma tudi državna opravila in eksistirajo kot župniki sploh samo po volji in s privoljenjem države.

Časih je bilo čitati v zgodovinskih knjigah o čudnem običaju turških sultanov. Če se je sultanu kak državni funkcionar zameril, mu je poslal svileno vrvice in mož se je moral obesiti, če tudi ni ničesar zakrivil.

Časih je bilo čitati v zgodovinskih knjigah o čudnem običaju turških sultanov. Če se je sultanu kak državni funkcionar zameril, mu je poslal svileno vrvice in mož se je moral obesiti, če tudi ni ničesar zakrivil.

Še enkrat dr. Šusteršič.

Pod tem naslovom citira Masarykov »Čas« od dne 8. t. m. »Slovenčeva« izvajanja o češki politiki in odgovarja na ta izvajanja. »Čas« piše med drugim: »Odvč bi bilo ponavljati, kar vemo vsi. Gospod dr. Šusteršič se je zvezal z gospodom Udržalom v svrhu obstrukcije in je s pomočjo radikalec, ki podpirajo vsako obstrukcijo, to obstrukcijo izpeljal, akoravno ostale češke stranke niso hotele obstruirati . . . G. dr. Šusteršič vidi v politiki »Slov. Enote« pod svojim in g. Udržala vodstvom uspehe in tajni neuspehe. — Na tem, da je zdaj še vedno Bienertov kabinet pri krmlju, baje ni ležeče in to baje nima pomena. To je naravnost klasičen izrek. »Slov. Enota« ni imela drugega programa, drugega cilja, nego strmoglaviti Bienertovo vladu. In g. dr. Šusteršič ne vidi v tem neuspeha, da je g. baron Bienert pognal parlament.

Gosp. dr. Šusteršič se raduje in upa, da se v jeseni ne bo delala niti samočeška, niti samoslovenska politika, temveč skupna politika. Vedno smo bili za združitev s Slovenci; toca g. dr. Šusteršič si razlaga to zvezo preveč enostransko in sebično. Dve leti ni bilo o naših zahtevah niti govora, vedno smo delali skupno politiko, tako uspešno, da je vseh naših ljudi kar groza . . . G. dr. Šusteršič se moti, če si razlaga skupno postopanje s češkimi poslanci tako, da bodo zdaj vsi naši poslanci delali njegovo politiko . . .

Doslej je imel g. dr. Šusteršič za vse delovanje samo — obstrukcijo. Ta se ni obnesla, in zato je zanjo pri nas malo navdušenja; morda niti ne pri radikaleh . . .

Ljubljana — Trst.

Kakor znano, je za časa septembarskih dogodkov 1908 takratni ljubljanski župan na vse možne načine, z uporabo vse svoje avtoritete in vse sile, ki mu je bila na razpolaganje, delal na to, da p o m i r i demonstrante in da demonstracije prepreči in javno je povedal, da je pod njegovim vodstvom stoječa mestna policija vse polno ljudi aretirala. Demonstrantje so v Ljubljani takrat pač pobili precej šip a

LISTEK.

V gaju.

Jesensko listje, rdeče, žareče, je v solncu šumelo, pelo je smrt. Večerni žarki, tiho bežeči, so se topili v daljni mrak.

Sedel sem v senci pod kostanjem. Na sru mi je težko ležala tista žalost, ki jo občuti človek, kadar se ugleda, kakor v neusmiljenem ogledalu, sebe in svoje življenje, svoje nehanje in preobražanje, svojo mladost in svoje umiranje. Vse, kar je mislil in storil, zadobi nenadoma drugačno lice in drug pomen. Prišel je v kraj, ki mu je bil drag v spominu, gledal je ves začuden in ga ni spoznal. »Kaj si to ti, zibel moje mladosti! To ni tvoj obraz, slepe so tvoje oči in me ne pozdravljajo!« Srečal je človeka, ki ga je v mladnih časih od srea ljubil; pust in hladen je njegov pogled, njegova roka je mrzla, sree ne govori več s srcem. Kar je bilo nekoč živo, je okamenelo, je brez

duše in besede . . . Vsaka misel, tako močna in vroča v uri poroda, je živela le v edini tisti uri, nato je ovenela, umrla; tako pade list z veje, leži v prahu zgrbljen in mrtev. Vsaka misel, vsaka beseda, vsaka kretnja — ovenela, okamenela, duše ni več v nji. Kaplja za kapljo lije iz te posode, ki se ji pravi moje življenje; kmalu bo posoda prazna. List za listom pada s tega drevesa, ki se mu pravi moje življenje; kmalu bo drevo suho in golo. Prenavljanja ni, ne prerajanja; kaj bo iz prelite kaplje iz odpadlega lista, kdo ve; ali prazna posoda bo razbita, golo drevo se bo posušilo . . .

Večerilo se je v gaju; zapihal je hladen veter, v gostejših jatah je poltavalo mrtvo listje na tla. Prišel je mlad par. Tih sta šla in počasi, nista videla ne velega listja ne večernih senc, šla sta kakor skozi svoje lastne mlade sanje. Slišal sem šepetajoče besede, slišal sem jih različno v svojem sru, ko sta bila že daleč, dvoje senc v mraku . . . Nič več ne morem govoriti, ne napišati teh besed; meni so kaplje, v pesek ilite, listje, pohojeno na tleh. Mladost,

ljubezen, zvestoba, upanje v prihodnost, vera v srečo . . . besede nerazumljive in prazne, kakor brezmišljena govornica vetra v vejevju. Tam daleč v mraku, tam so še žive in vroče; kmalu bodo ležale v spominu, kakor vello listje v pesku. »Ti presladka, ljubezniva . . . kje si zdaj, ti presladka, ljubezniva?« Se v daljnih mislih te ni več . . . »Ti nad vse dragi . . . kje si zdaj?« Se v daljnih mislih te ni več . . .

Prišlo je dvoje starih ljudi; vračala sta se v mesto. On se je opral ob palico, ona je bila sključena v pas in je enakomerno stresala z glavo. Govorila sta počasi in momljaje z velimi ustnicami. »Kmalu pritisne zima, skrbeti bo treba za drva!« »Za drva!« »Huda zima bo, se bojim!« »Daj Bog, da jo prebijeva!« »Daj Bog!« Vzdihovaje, upognjena in trepetajoča sta počasi tonila v noč. Potegnili je močnejši veter in ploha listja se je vsula na pot . . . Prišlo je z lahkimi koraki dvoje mladih fantov, dvoje veselih študen-

tov. Poznal sem pesem, ki sta jo pela. Tudi sam sem jo prepeval, to pesem preerne, boja željne, v zmago verujoče mladosti. Mlade oči so videle, mlado srce je spoznalo, da je vsa narodova preteklost častivredna fosilija brez življenja in brez sokov za sedanjost ter da je ta sedanjost sama popolnoma zgrešena vijugasta pot v močvirje. Mlade oči so videle in mlado srce je spoznalo vso našemljeno in našarjeno laž očitnega in skritega življenja, častljivo krinko na nečistiljivih licih, čisto sunkno na nečistih telesih. In ob tem spoznanju se je uprla mlada volja, s silnimi perotmi se je vzdignila visoko nad močvirje, zmagoslavni prihodnosti naproti . . . Ne poznam več vseh tistih besed in misli; predaljne so mi, — kaplje, od peska popite, listje, v prah pohojeno. Kje je zdaj tisto spoznanje, kje hrepenenje in boj in zmaga? . . . Dvoje senc se je tiho izgubilo v mrak, v pošustevanju velega listja so vtihnili kozaki. Z njima je šlo in se je izgubilo spoznanje, hrepenenje, življenje — šla je in se je izgubila mladost . . . Prišlo je mimo dvoje starih gospodov; vračala sta se v mesto, trud-

na sta bila in vpognjena, v obnošene suknje tesno zapeta. Zdelo se mi je, da sem že videl, pred eno samo minuto videl ta nagrbljena, vela, siva lica, te udrtje, zaspane oči, ta tenka, trepetajoča kolena; in da sem slišal te grgrajoče, težko sopeče glasove, te puste besede, pred eno minuto slišal. »Dober kofetek je tam gori, še zmirom dober kofetek . . .« »Dober kofetek! Ampak lani, bi se mi zdelo, da je bil še boljši!« »Morda je bil res boljši . . . Smetane, mislim, da je pre malo . . .« »Nekako vodena je, bi se mi zdelo!« »Res, vodena je! Ali drugače je kofetek prav dober!« »Prav dober je!« Momljajoča, upognjena sta se s tresočimi koleni počasi izgubila v mrak . . . Vstal sem tudi jaz. Zmirom močnejši je bil veter, kakor pred nevihto se je usipalo listje na črna tla, že so štrlele gole veje proti nebu . . . Ivan Cankar.

drugače niso napravili nobene škode in ne enemu Nemcu ni bil skrivljen ne en las. Vzlic temu pa vlada od tedaj v Ljubljani nekako izjemno stanje, dva človeka sta bila ustreljena, osem jih je bilo ranjenih, cela vrsta obojenih na stražne ječe, končno pa župan poglavito zaradi teh demonstracij ni bil potrjen in obd. svet razpuščen.

V nedeljo so bile v Trstu velikanski izgrede proti Slovincem. Policija je vedela, da bodo izgrede. Ne le ker je italijansko časopisje hujskalo, nego ker je ves Trst vedel, kaj Italijani pripravljajo. Zaradi tega je bilo konsignirano vojaštvo, je bilo v službi 600 redarjev in je bilo poklicanih 200 orožnikov. Orožniki in redarji so bili zbrani okrog Slovincem in Hrvatov — za hrbtno orožnikov in redarjev pa so Italijani divjali po mestu kolikor so hoteli. Korakali so od ulice do ulice, od enega konca mesta do drugega, razbijali šipe, demolarali celo, s palicami in noži napadali in pobijali Slovence, moške in ženske in otroke. Popolnoma proste roke so imeli in nihče jih ni ovrnil. Redarji in orožniki so pazili na Slovence in Hrvate, konsigniranega vojaštva pa ni nihče poklical. Tako slabo je cesarska policija v Trstu zavarovala javni red in imetje in telesno varnost.

Pri tržiških demonstracijah je tudi interveniral župan dr. Valerio, ki ni samo župan, nego tudi delni glavnik in kot tak specialni zapnik krone. A dočim je Hribar v Ljubljani miril, skušal izgrede preprečiti in dal polno ljudi aretirati, je Valerio v Trstu hujskaj izgrede in z njimi tako fraternaliziral, da so ga v svojem navdušenju nosili na ramah. V Ljubljani je župan dal demonstrante aretirati, v Trstu pa jih je župan bodril na izgrede, kliče jim »Coraggio fioi — evviva Trieste italiana«, kar je fakimazo tako razvnelo, da je pred očmi tržiškega župana demolarala celo kavarano.

Ljubljana — Trst. Kakšen razloček! A kaj je vzrok temu razločku? Bienerthov sistem, ki sloni na načelu, da je treba Nemce in Italijane na vsak način protežirati, Slovence pa pritiskati ob tla.

Načrt novega kazenskega zakona.

Dr. Alojzij Kokalj.

XXIV.

Kaznivega dejanja neresničnega hvalisanja svojega blaga se pa okriviti oni storilec, ki v svrhu premoženja v kupčiji ali prometu v napisu na prodaj postavljene ali v promet spravljene blaga ali pa v kakem tiskani, za večji krog namenjenem oglasu, s katerim se ponuja na prodaj blago ali dajatev, uvrsti tako neresnično navdobo o kakovosti, o načinu proizvodnje, o množini, o krajevni izvori ali o dobavnem viru, ki je sposobna proizvoditi nakup ali naročilo. Te vrste kaznivo dejanje se pa kaznuje z lahko ječo ali zaporom do 3 mesecev ali z denarno globo do 1000 K. S kaznijo na prostosti se pa sme spojiti tudi denarna kazen do 1000 K. Ako je pa storilec že večkrat zagrešil to dejanje, se naj ga pa obsodi na lahko ječo od 1 tedna do 6 mesecev, poleg te kazni na prostosti se mu pa sme naložiti še denarna kazen do 2000 K. Pri razlagi izrazov je pa uporabiti zgoraj obravnavani prvi odstavek § 385. To določilo se nam zdi zelo umestno, ker se je doslej na tem polju tako predrzno grešilo, da se bolj pač ni moglo in vendar storilec ni doletela zaslužena kazen!

Sodišče pa ima tudi v tem slučaju odrediti odstranitev in izreči za zapadel zaznamek z napačno navdobo; ako se pa zaznamek ne da ločiti, pa zapade cela stvar z zaznamkom vred. Poslednje je pa tedaj izključeno, ako je prešla stvar že v last kakih tretjih oseb.

Iz vseh dosedanjih določil pa lahko povzamemo, da se je načrt zlede ponareje živil postavil na nekoliko milejše in treznejše stališče, kakor pa dosedaj veljavni zakon in to štejejo v dobro našemu načrtu. Dosedaj veljavni zakon je namreč mislil s preveliko strogostjo nadomestiti to, kar so poprejni zakonodajalci zamudili in s tem je pa seveda ustrelil preko cilja. Načrt pa ubira v tem oziru srednjo pot in ta se zdi tudi nam edino prava.

Posebno zanimivo in tudi umestno se nam pa zdi kaznivo dejanje oškodovanja dobrega gospodarskega imena. Dosedaj veljavni zakon tega izrecnega določila niso poznali. Res je sicer, da je dobro gospodarsko ime tudi že doslej uživalo nekoliko kazenskega varstva, a to varstvo je bilo očitveno nezadostno in tudi nekoliko nespretno. Doslej je tudi namreč samo § 488. kaz. zak. nekoliko zaščitilo proti napadam na dobro gospodarsko ime, ker je praksa n. pr. obrekovanje kredita smatrala za prestopok zoper varnost časti po § 488. kaz. zak. Ker je pa naš načrt ustanovil izrečno tako kazensko določilo v

umestno dobrega gospodarskega imena, mu štejejo to za veliko vrhuno. Ravno kar omenjenega dejanja se pa po besedilu našega načrta okriviti oni storilec, ki zoper svoje boljše vednost zatrjuje proti tretji osebi ali na naša, ki je dostopen tudi tretjim osebam, tako neresnično dejstvo, ki je sposobno oškodovati komu spoštovanje, kredit, kupčijski obrat ali izvrševanje poklica. Takega storilca se kaznuje z lahko ječo ali zaporom do 6 mesecev ali s denarno kaznijo do 2000 K. To denarno kazen pa smatramo za prenizko, ker ni v nobenem pravem razmerju s škodo, katero lahko prizadene oškodovanca hudobni obrekovalec. V tem oziru bi pač želeli, da se ta zagrožena denarna kazen izdatno zviša. Če se je pa z dejanjem ustanovila nevarnost gospodarskega poloma za napadenca ali oškodovalca težko večje število oseb, potem se pa ima izreči kazen lahke ječe od 1 tedna do 1 leta. S kaznijo na prostosti se pa sme v obeh slučajih združiti tudi še denarna globa do 2000 K. Ta denarna globa do 2000 K je pa očitveno prenizka, ako se upošteva eno grozne posledice, ki jih lahko provzroči to kaznivo dejanje in ki so gospodarski polom itd. Za potrebno smatramo vsled tega, da naj se vspešna denarna globa prav izdatno zviša in sicer najmanj na 10.000 K. Da se da krivično napadenemu obrekovanemu vsaj nekoliko javnega zadoščenja, pa določimo nadalje še načrt, da se sme na predlog še razsoditi, da se ima obsodila razsodba objaviti. To določilo kot zelo umestno in pravično moramo le najtopleje pozdravljati. Storilec se pa ne preganja uradoma, temveč le na podlagi zasebne obtožbe.

S tem pa prehajamo k drugemu zanimivemu kaznivemu dejanju, katero naziva načrt tiranje kurzov. Tudi ta določila našega načrta so zelo simpatična, ker kažejo, da se je pri onih, ki so sodelovali pri našem načrtu, vsestransko mislilo na to, da se že v kali zatro vse nepošteno in lumparske spletarije od strani takih ljudi, ki hočejo živeti dobro in lahko na stroške drugih, to je svojih ubogih in neizkušenih žrtev. To kaznivo dejanje se pa lahko zagreši na več načinov. Predvsem je to kaznivo dejanje zakrivil oni storilec, ki je za tako novico v tiskovinah, ki naj bi vplivala na borzno ceno kakega vrednostnega papirja ali blaga, dal ali obljubil ali sprejel ali si dal obljubiti tak imovinski dobiček, ki ni z njegovo dajatvijo prav v nobenem razmerju. Nadalje pa zagreši to kaznivo dejanje tudi oni storilec, ki da drugemu ali obljubi imovinski dobiček za to, da se ne bi v tiskovini priobčila taka resnična vest, ki se nanaša na bistveno in za ustanovitev borznih cen pri vrednostnih papirjih ali blaga važno okolnost ali kdor za to sprejme ali si da obljubiti imovinski dobiček. Takega storilca se pa kaznuje radi pregreška z lahko ječo ali zaporom do 3 mesecev ali z denarno kaznijo do 1000 K. S kaznijo na prostosti se pa sme združiti tudi denarna globa do 5000 K. Storilec naklonjen imovinski dobiček pa zapade. Po našem mnenju je denarna kazen, na katero se lahko obsodi storilec in ki znaša do 1000 kron, veliko prenizka, ker bodo to dejanje največkrat zakrivil oni veliki borzni spekulanti, ki si na ta nepošten način »zaslužijo« brez vsakega truda stotisoče in stotisoče in celo milijone. Ravno to pa velja tudi za vspešno denarno globo, katere najvišji znesek znaša samo 5000 K. Tako denarno kazen, kakor tudi denarno globo bode potreba izdatno povišati, ker sicer to kazensko določilo ne bode doseglo svojega plemenitega namena.

To kaznivo dejanje pa zagreši tudi oni storilec, ki v namenu, da bi vplival na borzno ceno kakega vrednostnega papirja ali blaga, sklene izkano navidezno kupčijo ali uporabi kako drugo tako sredstvo, ki je sposobno, da prevari o taki okolnosti, ki je bistveno važna za ustanovitev borzne cene. Tega kaznivega dejanja se pa okriviti tudi oni storilec, ki razširja po tiskovini ali po kakih, za borzni promet namenjenih poročilih ali končno na borzi sami neresnične vesti, da bi druge s tem pripravil do podpisa, nakupa ali prodaje kakega vrednostnega papirja ali takega blaga, s katerim se na borzi kupčuje. Takega storilca se pa kaznuje z lahko ječo od 1 tedna do 1 leta. S to kaznijo na prostosti se pa sme spojiti tudi denarno kazen do 20.000 K. Ta vsota se nam zdi iz zgoraj povdarnjih razlogov prenizka. Končno navaja načrt pri tem kaznivem dejanju tudi še to umestno določilo, da se sme radi tiranja kurzov obojenega storilca izključiti od obiska borze za 6 mesecev. Vodstvo borze je pa upravičeno dobo izključitve raztegniti na 3 leta.

Nadaljno kaznivo dejanje je pa zapeljivanje k izseljevanju. To kaznivo dejanje je pa tedaj podano, ako je storilec kršil vladno prepoved, da se ne sme nagovarjati izseljence za

izselitev v kako določeno deželo ali kdor je javno posival k izselitvi v to deželo. Nadalje pa nagradi to kaznivo dejanje tudi oni storilec, ki je soper svojo boljše vednost javno hvaljal gospodarske ali zdravstvene razmere tuje dežele na tak način, ki je sponoban, da se ljudje začne izseljevati v to deželo ali da se pospeši tako izseljevanje. To kaznivo dejanje se pa kaznuje z lahko ječo ali zaporom od 3 dni do 6 mesecev. S to kaznijo na prostosti se pa sme tudi združiti denarna kazen do 2000 K. To določilo našega načrta se nam zdi zelo umestno, ker se je žalibog le že prevečkrat zgodilo, da so brezvestni agenti nagovarjali in silili naše ljudi k izselitvi v take kraje, koder ni bilo prav nobenega zaslужka in koder so postali ubogi izseljenci potem čisto navadni sužnji, ali pa v take nezdrave kraje, koder so ubogi izseljenci trumoma umirali za raznimi boleznimi. Opozarjamo v tem pogledu osobito na nekatere kraje v notranji Braziliji, kamor so brezvestni agenti izvabili celo naše slovenske ljudi. Vsled tega moramo tudi to določilo označiti kot umestno.

Posebno zanimivi ste pa naslednji kaznivi dejanja našega načrta, to je zloraba delavske sile nedoraslih ali mladinskih oseb in zloraba ženske delavske sile. Te dve kaznivi dejanja in za nje ustanovljena določila so vsa prožeta modernega naziranja in prepojena po modernem socialnem duhu. Vendar bodemo tudi pri njih naleteli na velik pomislek. Načrt izključuje namreč v gotovih slučajih kaznovitost tedaj, če je javna oblast dopustila tako delo nedoraslih ali mladinskih delavcev. Z ozirom na našo upravo ne more biti dvoma, da razumeva načrt pod izrazom »javna oblast« našo politično gosposko. Kdor pa pozna edino na takozvani »prosti predurek« oprto poslovanje naših političnih oblasti, katerih poslovanje žalibog še vedno ni vezano na kako zakonito urejeno postopanje, oni bodo tudi dobro vedel, da načrt ni prav storil, ko je tako važne odločbe prepustil ravno onim oblastem, ki so najbolj okostenele in najmanj moderne. Želeli bi v tem oziru radi dobre stvari izpremembo vsaj dotlej, dokler ne dobijo naše politične oblasti zakonito urejenih predpisov o postopanju, ki bodo enkrat za vselej napravili konec oni samovoljnosti in večkrat tudi brezpravnosti, ki se da danes še tako lepo pokriti s famoznim »prostim predurkom«, ki da istočasno in pod istimi okolnostmi enemu prisililo to, kar se je drugemu odreklo. Iz teh stvarnih razlogov moramo tudi zahtevati, da se ingerenca političnih oblasti na kaznovitost ali nekaznovitost izključi iz načrta.

Zlorabe delavske sile nedoraslih ali mladinskih oseb se pa okriviti oni, ki uporablja nedoraslega otroka pred dopolnjenim 12. letom za redno obrtno opravilo, nadalje oni, ki uporablja nedoraslega delavca za redno obrtno opravilo v tovarniškem podjetju ali pri drugem takim rednem obrtnem opravilu, kjer se dnevno dela čez osem ur, ali pri rudarskem delu podnevi ali za nočna dela brez posebnega dovoljenja javne oblasti, in končno oni, ki nedoletnika pred dopolnjenim 16. letom uporablja za redna opravila v svojem obrtu ali pri rudarstvu v nočnem času, to je od 8. ure zvečer do 5. ure jutraj, če se tako uporaba ni dopustila po izrecnih predpisih ali od strani javne gosposke posebej dovolila.

Vsi taki storilci se pa kaznujejo z lahko ječo ali zaporom do treh mesecev, ali pa z denarno kaznijo do 1000 kron.

Zlorabe delavske sile nedoraslih ali mladinskih oseb se pa okriviti tudi oni, ki uporablja nedoletnika pred dopolnjenim 16. letom za taka opravila, glede katerih more izpredvideti, da morejo ustanoviti težko nevarnost za pravost, zdravje ali telesno varnost dotičnega nedoletnika, nadalje oni, ki nedoletnika pred dopolnjenim 16. letom uporablja ali vadi za tako produkcijo, nastop ali drugo javno predstavo, glede katerih more izpredvideti, da zamorejo ustanoviti nevarnost za pravost, zdravje ali telesno varnost nedoletnika in končno tudi oni, ki prepusti nedoletnika pred dopolnjenim 16. letom drugemu za uporabo, če je nedoletnik pod njegovim nadzorstvom in oblastjo. Takega storilca se pa kaznuje z lahko ječo ali zaporom do treh mesecev ali pa z denarno kaznijo do 1000 kron. Po teh poslednjih določilih bodo posebno občutno prizadeti oni glumači, ki si z vratolomnimi produkcijami, pri katerih pa uporabljajo celo otroke pred 10. letom njihove starosti, torej v najnežnejši starosti, služijo po raznih cirkusih, po semnjih in drugod svoj »umetniški kruh«.

Z vsemi temi določili bodo pa hudo prizadeti razni tečajevski obrti po mestih in na deželi, ker ne bodo mogli več nevarno kot doslej upo-

rabljati razne zelo mlade ljudi kot vajence.

Kaznivo dejanje zlorabe ženske delavske sile se pa more zagrešiti v dveh slučajih. Prvi slučaj je oni, če kdo uporablja osebo ženskega spola za nočno delo v tovarniškem podjetju, ali pri rudarstvu, če taka uporaba ni dopuščena po izrecnem predpisu. Drugi slučaj je pa posebno zanimiv. To kaznivo dejanje je podano namreč tudi tedaj, če se je osebo ženskega spola uporabilo za redno obrtno opravilo pred preteklem štirih tednov po njenem porodu. Kazen za to kaznivo dejanje je pa kazen lahke ječe ali zapora do treh mesecev, ali pa denarna kazen do 1000 K.

Nastopno kaznivo dejanje je pa delomrznost.

Tega kaznivega dejanja se pa okriviti oni, ki se iz mržnje do dela potepa okrog brez opravila, dasi nima nobenih sredstev za svoje preživljanje in jih tudi ne skuša doseči na pošten način, nadalje pa tudi oni storilec, ki iz delomrznosti noče opravljati onega dela, ki mu je radi tega, ker ali nima nobenih sredstev za svoje preživljanje, ali pa ne more izkazati nobenega dopustnega zaslужka, odkazala občina ali pa krajevna varnostna oblast proti plačilu ali hrani. Kazen za to kaznivo dejanje je lahka ječa do 6 mesecev. Če je pa storilec že večkrat zagrešil to dejanje, naj se ga pa kaznuje z lahko ječo od 4 tednov do 6 mesecev.

Kaznivega dejanja beračenja se pa okriviti oni storilec, ki iz delomrznosti ali dobičakarje berači na splošno pristopnem kraju, posebno na javnih potih in cestah, ali po hišah, ali se poslužuje javne miloščine, ali pa javnih ali zasebnih dobrotelnih zavodov. Tega kaznivega dejanja se pa okriviti tudi oni, ki prepusti nedoraslega otroka drugemu za beračenje, ali ki iz delomrznosti, ali dobičakarje uporablja nedoraslega za beračenje, pošilja beračiti, ali si prisvoji ono, kar je nedorasli priberčali. Kazen za to kaznivo dejanje je lahka ječa do 6 mesecev. Če je pa krivec že večkrat zagrešil to dejanje, naj se ga pa kaznuje z lahko ječo od 4 tednov do 6 mesecev. Pri ti priliki naj omenimo, da se nam zdi pravilno, da označuje načrt kot kaznivo le ono beračenje, ki ima svoj izvor v delomrznosti, ali pa v dobičarji, ker bode potem izključeno vsako kaznovanje takih oseb, ki apelujejo iz resnične potrebe na usmiljena sra svojih sobratov, vsled česar bode sodnik lahko opustil vsakega resničnega reveža. Na drugi strani bi pa želeli že sedaj, da bi »oko pravice« nekoliko strožje začelo opazovati ono številno beraško svajato, katere se zbira, dobro organizirana po raznih romarskih potih, po semjih in na sličnih krajih, ker bode zasledila med temi številnimi berači moškega in ženskega spola mnogo pravih hrustov, ki bi si pri sedanjem splošnem pomanjkanju delavskih sil, prav lahko in tudi dobro služili s poštenim delom svoj vsakdanji kruh. Tudi bi že sedaj ne bilo odveč, če bi se v mestih, kar velja tudi za Ljubljano, policijski organi malo pobrgirali za one navadno »tuteje reveže«, ki čez dan na ulicah, cestah in trgih s primernim odkrivanjem in pozdravljanjem obračajo na se pozornost milosrdnih ljudi, zvečer pa v svojih gostilnah, oblastno za mizo sedeč obirajo ovrte piške in druge boljše stvari, pri tem se pa še norčujejo iz drugih poštenih delavcev, ki morajo čez dan težko delati, a si zvečer ne morejo privoščiti tako slastne in obilne večerje. Kakor je treba podpirati resnične reveže, tako je pa tudi treba odločno nastopiti proti onim trotom, ki hočejo izkoristiti dobro srce svojega bližnjaka in brez dela živeti dobro na tuje stroške.

Kot zadnje kaznivo dejanje v tem poglavju pa najdemo kaznivo dejanje obrtnega izvrševanja prepovedanih iger. Ravno pri tem kaznivem dejanju bomo pa tudi opazili, da se je načrt postavil na jako napredno in moderno stališče; le to moramo še karati kot nedostatek, da pripušča tudi načrt, da se sme naredbenim potom označiti imenoma posamezne igre kot take, ki so prepovedane. Po našem skromnem mnenju naj bi se prepuščalo sodiščem, da na podlagi splošne definicije o prepovedanih igrah odločajo, če naj se ta ali ona posamezna igra v konkretnem slučaju kaznuje ali ne. Kot prepovedano igro je pa po načrtu šteti ono igro, pri kateri sta izguba ali dobiček odvisna izključno, ali pa pretežno od slučajja. Kazniv je pa šele oni igralec, ki goji obrtno prepovedane igre. Kaznuje naj se ga pa z lahko ječo do 3 mesecev. To kaznivo dejanje pa zagreši tudi oni, ki odplatno prepusti prostor za izvrševanje prepovedanih iger. Takega krivca zadene kazen zapora do 3 mesecev, ali denarna kazen do 1000 K. Ako se je pa dejanje storilo obrtnoma, naj se pa izreče kazen lahke ječe do 3 mesecev. V obeh slučajih se pa sme

s kaznijo na prostosti združiti tudi denarna globa do 2000 K. Za izvrševanje prepovedane igre namenjene stvari in zastavljeni denar pa zapade. Kakor razvidimo iz ravnokar opisanih določil, smo jih upravičeno označili kot moderna. Želeli bi samo nekoliko višjo denarno kazen in višjo vspešno denarno globo. V ostalem pa posebno toplo pozdravljamo, da je načrt kot kaznivo označil le obrtno izvrševanje igranog in da ne dela, kakor najdemo žalibog v našem kazenskem zakonu, nobene razlike med domačimi in inozemci, katere je po sedaj veljavnem kazenskem zakonu za ta malenkostni prestopok zadevala kruta kazen izgona. Ker se naše brate Hrvate iz troedine kraljevine Hrvatske smatra po kazenskem pravu tudi za inozemce, si lahko predočujemo, kako nevaren je baš § 522 kaz. zak., ki govori o prepovedani igri, za naše najbližje brate.

Dnevne vesti.

+ Ljubljanski mestni statut. V zadnjem zasedanju deželnega zbora kranjskega je klerikalno-nemška večina sklenila nov mestni statut in nov volilni red za ljubljansko mestno občino. Ta statut ni zadobil cesarjeve sankcije in pride novič pred deželni zbor. Klerikalci razglašajo, da gre samo za neke malenkostne premembe, v bistvu pa da ostane vse tako, kakor je sklenila klerikalno-nemška deželnozborna večina. Od podružne strani se pa sedaj čuje, da premembe, ki jih zahteva vlada, niso tako malenkostne in brezpomembne, kakor pripovedujejo klerikalci, marveč so jako važne. Vlada menda zahteva, da mora deželni zbor ugoditi najvažnejšim zahtevam, ki jih je glede novega statuta in novega volilnega reda sklenil bivši občinski svet. Ker so zahteve mestne občine utemeljene v zakonu.

+ Sodna razprava dr. Tavčar in dr. Triller contra Ribnikar. V naše tozadavno poročilo v jutranji izdaji vrinilo se je nekaj netočnosti. Popravljamo torej 1. zagovornik dr. Ravnihar in obdolženec nista trdila, da je izvrševalni odbor najprej sklenil, prepovedati izvolitev Hribarjevo, temveč sta trdila, da se je prvič sklenilo prepustiti odločbo Hribarju. 2. Dr. Triller ni trdil, da se je tudi drugi sklep izvrševalnega odbora (29. avgusta) storil na predlog načelnika Hribarja, temveč le prvi. — 3. Dr. Triller je izrecno konstatiral, da le v silobranu izroča resnične sklepe izvrševalnega odbora javnosti, ker tudi v tem pogledu navedbe obdolženca ne odgovarjajo resnici ter bi utegnile begati javnost. Tudi je naglašal, da je na izrečno željo g. župana Hribarja skusil preprečiti vsako predčasno časnarsko polemiko o županškem vprašanju. Zategadelj je naprosil dr. Novaka intervencije pri »Jutru« oziroma pri dr. Žerjavu.

+ Čelovški škof dr. Kahn je vsled poloma koroškega klerikalnega združništva tako kompromitiran, da ga razglašajo za slaboumnega in mu hočejo vzeti vso oblast. Ostal naj bi škof samo imenoma, škofovska opravila pa naj opravlja koadjutor. Nadškof solnograški ima pravico, imenovati koadjutorja, a odločil se je, da prepusti to imenovanje papežu. Predlagal mu bo nekaj kandidatov in papež mu prepusti, da izbere izmed njih kogar hoče.

+ K našemu članku Enoten češki klub. Praška Union z dne 9. septembra reproducira vsebino našega članka ter se obrača proti pasusu v katerem izreka člankar mnenje, da se pripravljajo češki politiki za eventualiteto vstopa v vladno večino. Pravi da je taka trditev le možna na podlagi pomanjkljive informacije ali pa tendencioznosti, ker je vendar urbi et orbi znano, da se vrši zenačenje čeških strank v namenu doseganja vladni sistem odstraniti. Ravno isto je poudarjal tudi naš članek in tam navedena eventualiteta, da Čehi ne zavračajo a limine vstopa v vladno večino je imela izrecni pristavek, da tudi ta pot vede k odstranjenju sistema. »Union«, ki se tako ostro obrača proti tej eventualiteti pa si je gotovo svesta, da spada že danes obstrukcija za enkrat med odloženo crožje slovenske politike. Gotovo pozna tudi v češki delegaciji prevladujoče mnenje, da dosedanje odklonilno stališče čeških strank napram vladi ni imelo za Čeha zaželjenih uspehov. Priznala bo tudi, da slovenska stranke niso principijalno opozicijske (kakor upa soc.-demokratiška) temveč, da je slovenska opozicija sredstvo ki naj dokaže absurdnost ideje, da bi bil v Avstriji danes še mogoč trajen protislovanski sistem. Slovenske stranke, zlasti pa češka delegacija imajo naravno v sebi »voljo do močle«, voljo do sovladanja v tej državi. Enotni češki klub, katerega najbližji cilj je pri neuprememem položaju gotovo organizacija opozicije, ne more v tem cilju iskati konca in zaključka svojega stremeljenja — enoten češki klub ne zbira češke države.

noaborke delegacije le za prvo nalo- go, marveč hoče imeti zbrano češko parlamentarno silo tudi za slučaj, da postane sprememba vlade aktualna. To možnost je naš članek poudarjal. Tega dejstva ne videti in ne priznati, bi se reklo iti z zavazanimi očmi mimo ravno se vršičih dogodkov... In iz naših zaključkov napravi- tivni tendencije mahinacije tako dolgo ni pripustno, dokler »Union« ne more zavrniti sklepov našega članka z drugimi dejstvi, kakor tisti- mi ki jih itak navaja naš članek.

— V ljubljanski nemški stranki so nastala precej ostra navskrižja glede razmerja med Nemci in med klerikali. En del Nemcev se zavzema za zvezo s klerikali, češ, klerikali so odločili, da je Kočevje dobilo svoj nemški mandat za državni zbor, klerikali so pomagali, da so dobili Nemci svojo nemško gimnazijo v Ljubljani. Klerikali so v deželnem zboru omogočili skleniti za Ljubljano tak volilni red, da si Nemci ne morejo želeči boljšega in bo z njim Ljubljani za vse večne čase vtisnjen pečat dvojezičnega mesta in ne bo nihče več mogel reči, da je Ljubljana slovenska. Končno, in to je menda glavno, priznajo Nemci, da so klerikali za majhen denar obvarovali nemško šparksno in jo rešili v največji nevarnosti. Druga struja pa obojso zvezo s klerikali, češ, da nemštvu ne koristi toliko, kakor klerikalizmu, da se klerikali v narodnih vprašanjih vzle vsemu boju zoper svobodomiselnost vedno uklonijo pritisku naprednjakov in da so Slo- venci dobili bogate protikoncesije (!) za vse, kar so klerikali doslej dali Nemcem. — Pa nasprotja v nemškem taboru niso več omejena na kazino, marveč že odmevajo iz nemškega časopisja. »Alld. Tagblatt« — »Nemci« energično nastopa zoper zvezo Nemcev s klerikali ravno tako, kakor je svoj čas nastopal zoper zvezo Nemcev z naprednjaki.

— Ubogi Matija Arh! Včerajšnja uradna »Ljubljanka« priobčila je v podobi uradnega razglasa sledečo tirnico za ubogim Matijo Arhom: »Izbris firme. Izbriso se je v za- družnem registru: Sedež firme: Rib- no. Besedilo firme: Mlekarska zadru- ga v Ribnem, registrovana zadruga. Omejeno zavezo v likvidaciji vsled »pusta kupčije«. Matija Arh se pozvl- ja, da pošlje naknadno kolek za 2 K na tus, den. knjigo, sicer se bo prija- ro za izbris nočioniralo, in sicer tek- om 8 dni. C. kr. deželno kot trgov- sko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 7. septembra 1910.« — Priobčujemo brez komentarija.

— »Piccolo« ohsoben. Pišejo nam iz Trsta: »Piccolo« od minulega nedeljka je priobčil o nedeljskih dogodkih v Trstu tri strani dolgo in veskoki lažljivo ter Slovence žaleče poročilo. Predsednik »NDO.«, dr. Jo- sip Mandič, je takoj sestavil zakonu odgovarjajoč popravek ter ga poslal »Piccolo« v priobčenje v smislu § 19. — »Piccolo« je popravek vr- gel v koš, ker ta židovski list sploh ne- resnico. Ker popravek ni bilo na dan, je odbor »NDO.« po odvetniku dr. Brunčiču vložil proti »Piccolo« žalbo in v petek se je imel odgovorni prednik »Piccola« zagovarjati pred tržaškim kazenskim sodiščem. Ker se bil popravek — kakor že rečeno — sestavljeno in § 19. odgovarjajoče se- stavljen, in ker toliko odgovorni prednik, kolikor »Piccolo« zastopnik nista imela navesti niti enega pravega vzroka, zakaj popravek ni bil priobčen, je sodišče obsodilo »Piccolo« v kazen 20 kron, v povrni- tev sodnih stroškov in v takojšnjo dosledno priobčenje poslanega po- pravka. Dokler pa »Piccolo« poprav- ka ne priobči, je od nadaljnega izda- nja suspendiran.

Kake pojme imajo Italijani o geografiji in Primorju! V sled ogor- čenja slovenskega ljudstva na Tržaš- kem in Goriškem radi nedeljskih do- zidkov v Trstu in radi prepovedi ko- lesarske dirke Ljubljana-Gorica, je vlada radi javnega miru in reda pre- povedala italijanskemu kolesarsko dir- ko Kormin-Trst, ker opravičeno mi- šli, da bi jo znali Italijani hudo sku- piti. Italijanski listi so radi te pre- povedi seveda kar iz sebe, češ, dirka se bo vršila večinoma po tržaškem in gradiščanskem teritoriju, in le mali del po goriškem, katera oblast je pravzaprav prepoved izdala. No, le počasi, gospodje, omejeni Italijan- čki. Ako vi v svoji omejenosti tega ne veste, moramo vas pa že mi pouči- ti. Črta Kormin-Trst vodi po večini preko slovenskega ozemlja in le med Zagrajem in Trzičem teče par kilo- metrov po furlanskim tleh. Od Kor- mina do Zagreja, od Trziča do Trsta, vse to je čisto slovenska zemlja, po kateri italijanski provokaterji nikar- dar več ne bodo izzivali. Nikdar, pa naj se vlada na glavo postavi. Tako je sedaj nož obrnil svojo ostrino proti izzivačem, kajti naše ljudstvo je do- grla sito italijanskih zasramovanj.

— Goriški Lahi se bojuje bojokota od strani Slovencev. Na ljubo gori-

škim laškim pocestnim junakom je vlada prepovedala slavnost kolesar- skega društva »Gorice«, katera se je imela vršiti v nedeljo 11. t. m. Odbor kolesarskega društva »Gorice« je iz- dal letake s tako-le vsebino: »Kole- sarsko slavje v Gorici dne 11. sep- tembra t. l. je prepovedala vlada z odlokom št. 344, z dne 5. septembra. Širši javnosti javljamo to tem po- tom in dostavljamo: Italijani, naj- hušji sovražniki goriških Slovencev, ne marajo, da bi prihajali Slovenci v Gorico zabavat se, zato so sklicali protestni shod proti nameravani ne- dolžni prireditvi, italijansko časo- pisje je hujskalo na napad in poboje in vsega tega se je vlada vstrasila in odtegnila že dano dovoljenje. V Go- rici in po deželi se pripravljajo od- naše strani protestni shodi proti te- mu kršenju društvene svobode, za- jamčene v zakonu z dne 15. novem- bra 1867. Z glavnimi krivci, to je z Lahi, naj obračunajo Slovenci in Slovenke in naj jih potipljejo za naj- boljši občutljivo mesto — za žep! To bodi naš odgovor! Odbor kol. dr. »Gorice«. — Goriški Lahi so radi te- ga vsi iz sebe. Vpijejo po svojih li- stih po »Corriere« in »Piccolo«, v sredo zvečer pa je imel goriški mest- ni svet sejo, v kateri je bilo tudi go- vora o teh letakih. Župan Bombig je naznanil dva protesta proti tem le- takom, katera sta podala nek »narod- ni odbor« v Gorici in pa društvo la- ških trgovcev. Zahtevajo, da naj se nastopi sodno pot, češ, da se napove- duje bojkot. Mestni svet je sklenil, odstopiti to zadevo pravnemu odse- ku. Kakor se vidi, so goriški Sloven- ci že potipali za pravo žilico svoje ljube laške sodeželane.

— Iz šolske službe. Prov. učitel- j Fran Kotlšek v Mirni peči je imenovan za prov. učitelja in voditel- ja v Sped. Koteljevem. Suplentinja Terezija Rant je imenovana za prov. učiteljico v Seleh, suplentinja Fran- čiška Lebernik za prov. učiteljico v Cerkljah. Učiteljski kandidat Avgust Ferjan je imenovan za prov. učitelja v Razdrtem. Učitelj Friderik Trost v St. Rupertu je imenovan za prov. učitelja v Raki; učiteljski kandidat Alfonz Završnik v Kranju za prov. učitelja v Krškem in učiteljski kan- didat Maks Kovačič v St. Rupertu za prov. učitelja v Svibnem. Prov. učitel- j in voditelj Karel Straus pride iz Cola za prov. učitelja in voditelja v Hotederšico.

— Narodna knjigarna. Bliža se začetek šolskega leta, čas, ko si dija- ki preskrbe vse potrebne knjige in raznovrstne druge šolske, pisalne in risalne potreščine. Zategadel opo- zarjamo starše in dijake na »Na- rodno knjigarno« v Ljubljani s toplim priporočilom, naj tamkaj nakupijo vse kar je potrebno. Knji- garna je opremljena in oskrbljena z vsem in ima na prodaj najbolje blago po najnižjih cenah. Upamo, da najde ta poziv ugoden odmev pri sloven- skem občinstvu.

— Dovoljena šolska knjiga. Nau- čno ministrstvo je dovolilo srednjim šolam, na katerih se poučuje mate- matika v nižjih razredih v sloven- skem jeziku, rabo šolske knjige: Ma- tek Bl. Aritmetika za nižjo stopnjo srednjih šol. Po novih učnih načrtih priredil Anton Peterlin. Cena 2 K 60 vin.

— Poročil se je gosp. Fran P o d- b o j, c. kr. poštni asistent v Ljub- ljani z gđ. Vilmo S e e m a n n z Du- naja. Čestitamo!

— Novice iz Kranjske gore. Piše se nam: V izpolnitve dopisa, priobče- nega v dnevnih novicah Vašega ce- njenega lista z dne 6. septembra t. l., glede »kurjega junaka« iz Kalten- eggerjeve rodbine, naj širša javnost izve še sledeče: Bilo je menda v sro- do, dne 24. avgusta t. l., ko je ome- njena rodbina praznovala neko do- mačo slavnost. Zbrana je bila cela obitelj za smrečkami, postavljenimi pred Cvitarjevo hišo na trgu pred cerkvijo. Nič nimamo zoper to, da se naš »velezasluzni« šolski referent odpočije tukaj od svojega »trudapol- nega dela« ter hladi v tej senčici ali da se je dotični večer na istem pro- storu hajlalo pozno v noč (priče na razpolago), in to v hofratovi rodbini, tega kranjskogorski občani od naše- ga častnega občana, viteza Kalten- eggerja ne bomo požrli kar tja v en dan, ker občina je slovenska, popol- no slovenska. Če sta Kalteneggerje- va večja sinova, sedaj morebiti že častnika in rezervi, če je mlajši sin morda sedaj kurji junak in če je na- sled sam Kaltenegger »hofrat«, tedaj mislimo, da to še ni nikar pri- veljig za hajlanje na javnem prosto- ru v občini, katera je izključno slo- venska. Gosp. vitez Kaltenegger, za- pomnite si samo to, da se kranjsko- gorski Slovenci ne damo izzivati. — Letoviščarji in lastovke nas pologo- ma zapuščajo, ker sezona, katero je venčalo letos skrajno neugodno vre- me, je končana. Z lastovkami vred nas je zapustil tudi dični kaplan, ki je imel tukaj menda dokaj vroča tla. Želimo mu srečno pot, a gospoda Bo- naventuro prosimo, da naj nam po- šlje vrednejšega naslednika, kateri- ga bo hodil pomoči k dekletom vso-

vat in ne bo delal odrašč med občani, marveč gojil prelepo gleso: »ljubite se med seboj«. Seveda našim vsa- čnikom je to zabranjeno...! — Veseli- ca, katero je priredila Ciril-Meto- dova podružnica in gasilno društvo se je kljub neugodnem vremenu do- kaj dobro obnesla. Čistega dohodka je nad 300 kron, katerega pripade vsakemu društvu polovica. — Bliža se kranjski Sibiriji dolgotrajna zima, katero pa upamo, da ne bomo prespali, marveč delali potom iz- obrabze na to, da ostane Kranjska gora slovenska in napredna, in bodo resnične besede: »V hribih se dela dan!«

— Mali Šmaren. Ta dan je po na- vadi privabil velike procesije romar-jev iz vseh krajev na vinsko gorico Trško goro pri Novem mestu. Letos je prišlo le malo romarjev, kajti trže- na Trški gori je docela oklestila to- ča, palež in peronospora sta uničila grozde. Slabi pridelek vina je vzrok slabemu, piclemu številu romarjev na božji poti, na Trški gori. Čim manj vina, tem manj vneme za božjo pot. Vina malo, vere malo. Mogoče pa so se ljudje že naromali v Novi Lurd, ki ga še vedno obiskujejo kljub izrecni prepovedi župnika Lesjaka. Vino je bilo na gori dražje, kakor v mestu, in rekel bi, tudi slabše. Neka- teri so točili liter po 56 in 52 kraj- carjev, ceneje po 48 krajcarjev. Grozde, ki je bilo lani ob tem času že zrelo, je letos še zeleno in drobnih zrn ponekod. V nekaterih vinogradih je toča posnažila vse, da še za paber- kovanje ne bo. Kometovo leto bo pu- stilo marsikomu slabe in nevesele spomine!

— Iredentovci pred sodiščem. Na predlog tržaškega drž. pravdnitva je najvišje sodišče delegiralo porotno sodišče v G r a d e u, da bo sodilo za- radi veleizdaje obtožene tržaške ire- dentovce, ki so se meseca maja ude- ležili izleta Tržčanov v Milan. Ob- tožene iredentovce, med katerimi sta odvetniška kandidata dr. Heiberter in dr. Tamaro so večeraj že odpeljali v Gradec.

— Gliko spodnještajerskih rene- gator. Letos je umrla šoštanjškemu to- varnarju in kapitalistu Woschnagga žena. K pogrebu sta prišli tudi njeni sestri iz Gradaca oziroma iz Inomosta. Plemeniti Franc Woschnagg star. in mlaj. sta ob ti priliki pokazala svojo spodnještajersko nemškutarsko oliko s tem, da sta sestrama grozila, da ju bosta oklofutala. Radi te grožnje sta bila Woschnagga obojena in sicer stari na 20 K, mladi pa na 30 K de- narne kazni. Pride pa še lepše. Umrla Woschnagkova je zapustila svojima sestrama nekaj obleke in perila. Te stvari je zabil Woschnagg v dva iz navadnih desak napravljena zabo- ja, za kar sta se mu dami lepo zahva- lili. Ko sta dami odšli, je Woschnagg odposlal dotične stvari kot nujno blago na napačni naslov samo zato, da sta imeli več stroškov. Dva dni po- zneje je poslal Woschnagg še vsaki dami po en zaboj starih smrdljivih eunj in starih razbitih nočnih posod in sicer zopet kot nujno pošiljatev. Smrad, ki je prihajal iz zabojev, je bil tako grozovit, da so morali na ko- lodvoru v Gradcu zaboja uničiti. In da bi čisto nihče ne mogel dvomiti o plemenitosti šoštanjških Woschnag- gov, so tožili obe dami na plačilo 43 K za zaboje in za prevoz od Woschnagrove hiše na kolodvor v Šoštanju. Sodnik v Gradcu je bil pa toliko pameten, da je tožbo zavrnil. In kakor se čuje, se potegujejo ti Woschnaggi za podelitev — plem- stva!

— K umoru na Polešniku v Dal- maciji nam pišejo iz Zalca pri Celju: Z župnikom Tomaševićem vred aretirana Antonija Ojstriš ni doma iz Gotovelj, pač pa je mnogo let bivala v Gotovljah umorjena Ana Rančigaj. Bila je kuharica pri župniku Trobeju, ki je nekaj služboval v Grižah in pozneje v St. Vidu nad Valdekom; od tod se je z Ano Rančigaj preselil kot upokojeni župnik v Gotovlje in tam kupil posestvo ku- haričinega brata. Veljal je za zelo premožnega; po njegovi smrti je do- bila celo njegovo premoženje umor- jena Ana Rančigaj. Komaj je umrl Trobej, se je pojavil v Gotovljah žu- pnik Tomašević; Rančigajevo je pogo- sto obiskoval in jo je klical za teto. Ljudje pa pravijo, da mu ni bila teto, temveč mati in da je bil Tomašević čudno podoben pokojnemu župniku Trobeju. Moralo bi se torej dognati, kdo je Tomaševićev oče, kdo mati in kje je bil krščen. Na Tomaševićev prigravarjanje je A. Rančigaj pred 5 leti prodala vse svoje nepremičnine v Gotovljah in je šla z vsem svojim nemalim premoženjem v Dalmacijo. Za Tomaševićevo zadevo se tukajšnje prebivalstvo naravno da zelo za- nima.

— Uboji Ivan Krepac v Vodolu pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah je ova- dil gva sosedo Stojnika in Zorija za- radi tatvine. Krepac in njegova dru- žina pa je sama zelo nevarna tatin- ska družba in Krepacova žena ravno zdaj odsedeva 20mesечно kazno radi raznih tatvin. Ovdane Hojnik in Zo-

ri sta bila tako jenna na ovaditelja Krepac, da sta prišla zvečer na nje- gov dom, ga izvlekla na vrt ter sta toliko časa bila po njem, da je bil mr- tev. Zločina sta na to zbežala.

— Nag sprehajalec. V Gradcu se je do nagega slekel delavec Karel Pau- cher ter šel tak na ulico. Prehodil je dve ulici, predno je prišel stražnik, ki je »Adama« takoj aretiral.

— Pri oranju se ponesrečil. Mlade- mu posestniku Martinu Šterbalu v Stojneih so se pri oranju splašile krave. Pri tem je šel plug Šterbalu tako nesrečno preko nog, da je dobil zelo težke poškodbe.

— Poroka ob smrtni postelji. V Mürszuschlagu se je poročil v četrtek davčni uradnik Josip Kuscher s svo- je nevesto Hedviko Rovbiček. Ku- scher je bil že dlje časa bolan, ko je pa v četrtek začel sluttiti, da se bliža njegov konec, se je poročil. Pol ure po poroki je mladi zakonski mož umrl.

— Nesreča radi avtomobila. Blizu Laškega trga je neznan avtomobil povozil hlapca Vodiška iz Širja pri Zidanem mostu. Hlapec ima strto nogo.

— Razstavno sleparstvo. Od dobro informirane strani se nam poroča, da se tvrdka Louis Häusser & Co. v Pa- rizu peča s tem, da preskrbuje kolaj- ne in prireja v ta namen takozvane razstave. Da bi tvrdka postavila te dvomljive diplome v boljše luč, iz- javlja, da je proti plačilu pavšalnega zneska pripravljena diplome dati poveriti po francoskih oblastvih, ka- kor tudi po legacijah drugih evrop- skih držav. Omenjena razstavna agentura je delala propagando tudi za neko privatno podjetje v Bruslju, ki se imenuje »Exposition industriel- le, commerciale et agricole« in brez dvoma nameravala zamenjavo te pri- vatne razstave za oficijalno. Pri okro- žnem sodišču v Gorici se je uvedlo ka- zensko postopanje proti sumljivim razstavnim sleparjem. Neke Edmund Cosani, agent tvrdke Louis Häus- ser & Co. v Parizu, je bil ovaden radi goljufije, je bil že prijet in se sedaj nahaja v zaporu. Kazensko postop- anje proti njemu sedaj še teče.

— Elektroradiograf »Ideal«, zraven glavne pošte, ima od sobote, dne 10. septembra do torika, dne 13. septem- bra sledeči spored: En dan na otoku Markonu. (Izv. posnetek.) Samaritanka. (V varvah.) Sanje detektiva. (Komično.) Mehikanski skakalec. »Ramon Guarcia«. (Varieté.) Luka na dvoboju s topovi. (Komično.) Zad- nja predstava se ob lepem vremenu vrši na prostem. Dodatek k zadnjima dvema predstavama ob 7. in pol 9.: Ljubezenski lijak. (Komično.) Pri- kazen iz preteklosti. (Drama.) Zako- nski mož, ki ljubi samo plavalke. (Komično.) Vsak torek in petek ob 6. do 10. sodeluje sl. »Slovenska Filharmonija«.

— S ceste. Ko se je večeraj peljal po frančiškanskem mostu nek kolesar, mu pride nasproti nek delavec. Ker se kolesar ni mogel izogniti, je zavo- zil v delavca, vsled česar sta oba padla in se je delavec pri tem nekol-iko poškodoval. — Istega dne je nek hlapec peljal po Levstikovi ulici voz cementa. Ker je bil voz preobtežen, sta se konja ustavila. Mesto, da bi bil hlapec odložil, je prijel za bičevnik ter jel žival z njim neusmiljeno pre- tepavati. Nato pa pristopi k vozu še nek delavec, ki je imel v roki de- sko ter začel se ta z njo po konjih tako udrihati, da sta bila vsa kioba- sasta. Zadeva se je ovadila sodišču.

— Izkaz posredovalnice slovenske- ga trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani. Sprejme se: 1 kontorist, 3 potniki, 13 pomočnikov mešane stro- ke, 2 pomočnika železniške stroke, 4 pomočnikov manufakturne stroke, 4 pomočniki špicerijske stroke, 1 bla- gajničarka, 1 kontoristinja, 3 pro- dajalke, 13 učencev, 3 učence. Službe išče: 3 knjigovodji, 5 kontoristov, 2 poslovodja, 3 potniki, 20 pomočnikov mešane stroke, 9 pomočnikov železni- ške stroke, 12 pomočnikov manufak- turne stroke, 10 pomočnikov špicerij- ske stroke, 3 pomočniki modne in ga- lantarijske stroke, 7 kontoristinje, 8 blagajničark, 12 prodajalk, 6 učen- cev, 5 učenk. — Posredovalnica po- sluje za delodajalce in člane društva popolnoma brezplačno, za druge pa proti mali odškodnini.

— Zaklano se je v mestni klavnici od 7. do 14. avgusta 94 volov, 6 krav, 9 bikov, 155 prašičev, 232 telet, 71 kostrunov in 8 kozličev. Zaklane ži- vine se je vpeljalo: 1 krava, 3 pra- šiči, 23 telet in 222 kg mesa.

— Izgubljen. Nek gospod je izgu- bil zlat ščipalnik. — G. Ivan Sebert je izgubil svilnat dežnik. — Neka go- spodinja je izgubila zlat prstan z na- pisom »Rekord«. — Ga. Marija Blumauerjeva je izgubila zlat šči- palnik. — Učenka Marjetica Kiferlo- va je izgubila zlato žensko uro.

— Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 9 Macedoncev in 6 Hrva- tov. 17 Hrvatov je šlo v Bad Gastein, 12 se jih je povrnilo v Zagreb, 8 pa na Reko. 9 Lahov se je odpeljalo v Pontobo.

Društvena naznanila.

»Sokol« I. se zbira za župni izlet prihodnj. nedeljo, 11. t. m., v dru- štvenih prostorih v Hirske ulici šte- vilka 22 do 12. ure popoldne. Ker je to zadnji letošnji pešizlet, naj bo udelež- ba polnoštevilna. — O d b o r.

Sokolska župa Ljubljana I. na- pravi svoj delni pešizlet v nedeljo popoldne 11. t. m. Župno zbiralšče je prostor pred II. mestno ljudsko šolo na Grabnu. Od tod se odkoraka ob ob 12¹/₄ v smeri Sent Vid-Tacen-Šmartno - Gameljne - Ježica - Ljub- ljana. V Tacnu je kratek odmor in telovadba. Povratek ob 7.

Župno predsedstvo.

Žensko telovadno društvo »Ljubljani« vložilo je proti onemu od- loku deželnega šolskega sveta kranj- skega, s katerim se je preklicalo telo- vadnje, da sme poučevati v telovad- bi učenke javnih in zasebnih ljudskih šol ljubljanskih, pravočasno pritožbo na ministrstvo za pogočastje in na- uk. Ker ima ta pritožba odloživa moč, ostane vse pri starem in se bo- de pouk šolskih učenk v telovadbi še vršil naprej dotlej, dokler ministr- stvo ne reši pravočasno vložene pri- tožbe. Na to opozarjamo vse one star- še, ki hočejo svojim hčerkam naklo- niti dobrote pod strogim tehnično- telovadnim nadzorstvom gojene telo- vadbe.

»Sokol« v Šiški priredi v nede- ljo dne 11. t. m. popoldne pešizlet v Koseze. Zbirališče društvena telo- vadnica, od koder odkorakamo točno ob pol 2. skozi Št. Vid, Dravlje v Ko- seze, kjer se vrši na vrtu gostilne g. Zrimška javna telovadba. Bratje Sokoli se vabijo, da se izleta polno- številno udeležijo. Istega dne dopolne ob 10. vrši se v društveni telovadni- ci izvanredni občni zbor šišenskega »Sokola«, ter se tem potom vabijo bratje, da se ga zanesljivo ude- leže. — Na zdar!

Kam v nedeljo popoldne? Rodo- ljub: »Zdravo! Dobro, da sem te do- bil. Kam greš v nedeljo popoldne?« Mlačnež: »Pravzaprav se še nisem odločil, a mislim, da nas gre večja družba na Posavje.« — R.: »Saj prav- im, ti si še vedno stari, nepopoljšljivi- vikimavec. Ališe sedaj ne veš, da je v nedeljo v Štepanji vasi pri g. Jožetu Anžiču (»pri Soršu«) veselica Ciril- Metodove podružnice. Tja nas kliče naša sveta narodna dolžnost.« — M.: »Že res, nekaj sem čital v časopi- slih, toda ne vem, zakaj bi moral iti tja.« — R.: »Iz Ljubljane se mora širi- riti narodna zavednost med vsemi sloji po celi deželi. Zato moramo tu- di podpirati narodne prireditve po deželi, zlasti v neposredni bližini Ljubljane.« — M.: »V tem oziru imaš prav, toda, kaj naj počnem tam?« — R.: Radi zabave se ne boj! Spored je jako mnogovrsten. In sprehod čez Kodeljevo v Štepanjo vas je tudi pri- jazen. Razen tega bomo, če postavimo veselico v obilnem številu, navdušili znova narodne delavce v Štepanji va- si, ker bodo videli, da ni njihov trud zastoj.« M.: »Popolnoma prav imaš. V nedeljo gremo vsi v Štepanjo vas. Lep sprehod imamo in zadostimo svoji narodni dolžnosti.« R.: »Bravo! Če imaš kaj znancev, pripelji jih se- boj, kajti veselica se vrši ob vsakem vremenu. Na svidenje v Štepanji va- si!«

»Sokol« v Vinici. Piše se nam iz Vinice: Dne 4. t. m. je imel belo- kranjski »Sokol« svoj izlet na Vini- co. Točno ob 3. popoldne je prikorak- al »Sokol« s metliško godbo na Vi- nico. Pod slavolokom so ga sprejela viniška društva z zastavami in go- spodične so Sokolom pripeli šopke. Tudi bratje Hrvati so bili častno za- stopani in med njimi smo videli celo častnike in hrvške domoljubne du- hovnike. Vinica je postavila »Soko- lom« štiri slavoloke, za kar zasluži pohvalo g. Rudolf Mikulič, kate- ri se je prejšnji dan in vso noč za to trudil. Sokolov je bilo nad 60 v kro- ju. Tudi črnomaljske »Sokolice« za- služijo za njihov nastop vso pohvalo. S Sokoli pa se je pripeljalo tudi veli- ko število narodno-pozrtvovalnih go- spodov in gospaj iz Črnomlja in osta- le Belokrajine. Telovadba, bodisi pro- ste vaje ali pa vaje na drogu, se je vršila vzorno, saj so pa bili med nji- mi tudi telovadci, ki so se udeležili že večjih telovadnih tekem. Telovad- bi je prisostvovalo nad tisoč občin- stva, ki je burno izrekalo pohvalo »Sokolom« telovadcem in telovad- kam. Po telovadbi se je zbral Sokol in občinstvo v prostorih gostilničarja Školnika. Postrežba je bila prav do- bra in navdušenje velikansko. Metliš- ka godba je igrala neumorno in pri- znati se ji mora, da lahko nastopi ne le po deželi, ampak tudi v večjih mestih. Belokranjskemu »Sokolu« kli- čemo: »Na zdar in na svidenje.« — Bere se, da, ko je še Turek drl v naše kraje, ni kmalu zopet tam trava ozelenela — bili so zares hudi časi, toda taki pa vendar ne, kot jih sedaj naš gospod župan Kralj prerokuje. Ko je namreč čul, da pride »Sokol« v Vi- nico, lasil je s svojim tajnikom, go- spodom Mihaličem, okrog in rotil.

Ljudstvo, da je proklet vsak prostor, kakor tudi vsaka streha, pod katero »Sokol« stoji in s tem strašil ljudi. Seveda je gospod s tem svojim »fanatizmom« popolnoma pogorel in venomer zdihoval svoj kočevski: Ajsa vendar. — Njegov tajnik tudi ni razobesil zastave menda zaradi tega ne, ker je gostilničar. — Nasemu »Sokolu« pa še enkrat trikratni »nadar«!

Iz Vipave. Plesna veselica gasilnega društva v Vipavi izvršila se je nad vse pričakovano dobro. — Vidi se pač, da je gasil. društvo v kljub vsim nasprotstvom od gotove strani pri občinstvu jako priljubljeno, kajti nikdo ni pričakoval tako ogromne udeležbe, tako pri plesu, kakor zvečer pri igri. Drugega ne moremo reči, kakor: oprostijo naj nam oni, ki niso mogli dobiti več prostora v dvorani. — Splošno so veselice gasilnega društva dobro obiskane, ampak tako, kakor je bila ta, pa že dolgo ne nobena. Mogoče, da igra ni bila vsem po volji, dotični naj oprostijo; potruditi se hočemo prihodnjič, da popravimo kolikor bo v naši moči. Ples in sploh vsa prireditve vršila se je popolnoma mirno in v lepem redu, tako da ni bilo nikakega posredovanja treba. Tukaj naj bi se prišli prepričati dotični gospodje, ki so hoteli ples zabraniti z vzrokom, da se pri plesu godijo nemoralnosti. Mislimo in upamo, da nam drugi ne bodo več toliko nasprotovali, kar bi bilo tudi za nje boljše. — Končno izrekamo iskreno zahvalo prvič nim, ki so preplačali vstopnino, drugič pa vsem, ki so nam posodili razne priprave, kakor stolice, klopi, za napravo ac. luči in razno drugo pripravo; nadalje tudi igralcem in igralcem, ki so se vsak po svojih močeh potrudili, da je bila igra dobro igrana in tudi onim izrekamo zahvalo, ki so nas prišli obiskat in namo, da se v prihodnje zopet vidimo.

Prosveta.

»Matice Slovenska« javlja, da bodo letošnje njene knjige rano dotiskane. Dr. B. Vošnjaka knjiga: »Napoleonova Ilirija« je že gotova, isto tako bo kmalu natiskan prevod zanimivega češkega romana: »Jan-Marija Plojbars«, ki ga je spisal slovenski pisatelj Zeiger. V tisku se nahaja tudi domač zgodovinski roman: »Brambovc«, ki bo skupno obsegal nad 20 tiskanih pol in mu je avtor znani slovenski pisatelj dr. Ivan Lah. Nadalje so dotiskane že prve pole »Letopisa« in zato opozarjamo člane in še zlasti poverjenike, naj nemudoma pošljejo članarino, ako hočejo najti svoja imena v imeniku.

Slovanski Jug.

Ban dr. Tomašič in Fran Supilo. Bivši poslanec v hrvaškem saboru priobčuje v »Novem Listu« slobno razgovora, ki ga je imel z banom dr. Tomašičem. Pri tem razgovoru je dr. Tomašič naglašal, da je Supilo napravil veliko napako, ker se ni zopet vrnil v koalicijski čed da bi se v tem slučaju marsikaj ne bilo zgodilo v koalicijski, kar je imelo za to slabe posledice. Končno je ban Supilo predlagal, naj opusti svoje opozicijsko stališče in naj zopet vstopi v hrvaško-srbsko koalicijski, v katerem slučaju bo lahko igral vodilno vlogo v konservativni politiki, in imel priliko storiti mnogo uspešnega za domovino. Supilo ni dal banu na to ponudbo nobenega definitivnega odgovora, marveč si je stvar temeljito premislil ter na to banu odgovoril v posebnem pismu, v katerem mu je razrazil, da njegove ponudbe ne more sprejeti, čed da ga vse njegovo bistvo sili k temu, da se bori proti vladajočemu sistemu, pod katerim sedaj trpi hrvaški in srbski narod.

Dunajčan in ovacije srbskemu kraljeviču. Znano je, da je ljudstvo za potovanja srbskega prestolonaslednika Aleksandra na jubilejske svečanosti na Cetinje priredilo letnemu iskrene ovacije v Splitu in v Kotoru. Zaradi tega je policija in žandarmerija s sabljami in bajoneti postopala proti občinstvu. V Kotoru je bil, kakor poroča dubrovniška »Crvena Hrvatska«, prisoten neki Dunajčan, ki se je zgražal nad takim postopanjem orožništva. Ta mož se je izrazil napram izvestitelju »Crvene Hrvatske«: »Samo nemški znam, a od hrvaškega jezika poznam samo besedo »živio«. Pri oni »demonstraciji« nisem slišal ničesar drugega, kakor to besedo. In zaradi te besede so orožniki z bajoneti razganjali ljudi in jih zapirali! Saj tudi mi bližemo nemškemu cesarju Viljemu »hohe«, kadar pride na Dunaj, a ne pride nikomur na misel, da bi nas radi tega zapirali! Tako misli o »demonstracijah« protiavrstrijkega značaja poštn Dunajčan, seveda, razni avstrijski državniki pa so modrejši od tega moža!

Razglasil Čobal.

Isprejema tabajlnjega poročnega oddelka (Nadaljevanje iz jutranjega lista.)

Zasliševanje prič.

Ana Wohinz pravi, da je njen sin klical »Heil!«, ko so »Sokole« mimo korakali. Potem ga je Čobal oštel, da bi ljudje ne rekli, da ga je Čobal nahujkal.

Marija Vrvar je slišala, da je Wohinz »Heil!« upil in da ga je Čobal pograjal.

Alojzij Drčar, tajnik okr. bolniške blagajne v Zagorju, pravi, da govori Čobal, kakor ga kdo vpraša.

Ostale, danes zaslišane priče so deloma ponavljale in potrjevale izpovedi prejšnjih prič, deloma niso izpovedale ničesar važnega.

Anton Koder, pravnik, pravi, da mu je Habe okrog 10 do 15 člankov poslal, katere je korigiral. Tega članka ni prečital in se tudi ne spominja, da bi ga imel kdaj v roki. Se ne spominja, da bi mu zaporedoma poslal dva članka. Študiral je za izpite in se ni mogel brigati za te stvari. Tudi se ne spominja, da bi mu pozneje poslal kake dopise za »Slovenski Narod«.

Dr. Žirovnik predloži izjavo Jerine, ter pravi, naj se prečita.

Sodni dvor to odkloni.

Dr. Žirovnik prijavi ničnost.

Ob 7. zvečer se prekine obravnava, ter se nadaljuje danes ob pol 10. dopoldne.

Zasliševanje prič.

Marija Koželj pravi, da se je po celem Zagorju govorilo o članku v »Slov. Narod« in da je slišala obtožena Habeta, ko je rekel, da ga je on noter dal.

Habe pravi, da so se te njegove besede tikale nekega članka v »Narodnem delavcu«.

Gregor Pungartnik pravi, da se je po Zagorju splošno govorilo o teh člankih. Slišal je, da Habe dopisuje v »Nar. delavcu«. Da bi pa Habe pisal omenjena članka v »Slovenski Narod«, o tem ničesar ne ve.

Sodni dvor je sklenil, da se ne zasliši Marija Sajkčotova in pa Lavoslav Jerina, ker je že vsa stvar dovolj razjasnjena. Ravnotako zavrne priče, katere je predlagal tožitelj.

Dr. Žirovnik priključa ničnost.

Porotnikom stavljen vprašanja.

Po dolgem posvetovanju naznani predsednik vprašanja, ki se stavi porotnikom. Porotnikom se stavi pet glavnih in trije veta valna vprašanja.

Dr. Žirovnik predlaga, naj se petemu glavnemu vprašanju pridoda še eventualno vprašanje, ali je obtoženi Franc Habe doprinesel v tem slučaju dokaz resnice. Temu se protivi dr. Tekavčič kot zastopnik Čobala.

Sodni dvor ne ugodí zagovornikovemu predlogu. Vsled tega priključa dr. Žirovnik ničnost.

Zagovor dr. Tekavčiča.

Dr. Tekavčič je na vse mogoče načine unival Čobala, utemeljeval obtožnico ter ponovil vse, kar so povedale socialno demokratske priče Čobalove. Povedal edino tega ni, zakaj ima Čobal sam ključ od blagajne kons. društva, kar nikakor ne odgovarja zahtevam, ki se stavijo na moderno zadržno poslovanje.

Zagovor dr. Žirovnika.

Na to govori zagovornik dr. Janko Žirovnik, ki govori jako temperamentno: V hudih političnih bojih živimo. Strankarsko časopisje podpira te politične boje in skuša svoji stranki pridobiti ugled in moč. Čobal se je postavil na čelo soc. dem. stranke. Vsled tega mora imeti trdo kožo. Zaradi tega bi bilo boljše, da bi še naprej izvajal svoj program in ne iskal za take malenkosti zadoščenja v porotni dvorani. Svojo čast bo našel v zaupanju svojih sodrugov in v svojem delu, ki rodi baje dobre sadove. Člankar ni imel namena Čobala osebno žaliti, ga tudi ne napada kot osebo — temveč kot vodjo soc. dem. stranke, ki je že tudi večkrat prav tako ali pa še huje napadal svoje nasprotnike. Hofman je bil brez dela in je potreboval denar, da odide iz Zagorja. To je moral Čobal prav dobro vedeti in bi torej ne smel dati Hofmanu še celo denar, da odide in da zapusti pri kons. društvu dolg. Ubogal ni niti predsednika kons. društva in je premalo vpošteval interese kons. društva. Kar se tiče 200 kron, katere je dalo kons. društvo agitacijskemu odboru — ni bilo pravilno. Gospodarsko društvo ni politično in kot tako ne sme podpirati političnih agitacij. In najbrže se je dotični denar tudi rabil za obč. volitve, ker je Ranzinger sam priznal pri obravnavi v Ljuti, da so ga njegovi sodrugi zapili. Nadalje pravi zagovornik, da je javno znano, da so socialni demokrati v Zagorju zvezani z nemškutarji in s tovarno, torej s kapitalisti. Ko so bili Sokoli v Za-

gorju, so jih soc. demokrati napadli ter jim razgrajali celo slovenško zastavo. Duhovni oče tega gibanja je pa edino Čobal. Člankar je pa v svojem članku pisal, da se govori po zagorski dolini, da štrajka ne bo in da bo odletelo samo par Sokolov. Člankar je hotel s tem Čobala pobijati kot vodjo soc. demokratov, kot politika — ne kot osebo. Zagovornik upa, da bodo porotniki vsa glavna vprašanja zanikali.

Kratki repliki dr. Tekavčiča odgovarja dr. Žirovnik, da so nekatere priče res izjavile, da se jim je čudno zdelo, da gori ponoči v kons. društvu luč. Pravi tudi, da člankar ni razširjal tistih govorov. Dokazano pa je, da so se te govornice po Zagorju razširjale.

Zastopnik tožnika dr. Tekavčič se je še v tretjič oglašil k besedi. In zagovornik dr. Žirovnik mu je lojalno prepustil zadnje besede.

Na to poda predsednik resume.

Oprostilna razsodba.

Porotniki so vsa stavljen vprašanja zanikali, na kar je sodni dvor razglasil, da se obtoženi Franc Habe oprostí.

S to razsodbo je pa kar najboljše obsojena vsa politika, katero vodi vodja zagorskih socialnih demokratov — Čobal, ki misli, da sme vsakega svojega nasprotnika brez pardona napadati, ga osebno žaliti ter pozivljati celo k bojkotu zoper vse tiste obrtnike in trgovce, ki nočejo biti slepo orodje v njegovih rokah, — ki pa obenem misli, da se ne sme sprojati in po zaslužnju kritikovati njegovega delovanja, ki je v direktnem nasprotju z interesi zagorskega delavstva in z narodnimi interesi in s katerimi podpira kapitalistično in nemškutarsko politiko nekaterih zagorskih mogoteev.

Ko je Čobal zaslišal oprostilno razsodbo, je poblebel. Čutil je pač, da je zapela smrtna ura njegovemu vodstvu, njegovi politiki in da si bodo zagorski delavci v bodoče znali poiskati drugega voditelja, ki bo zastopal edinole njihove delavske interese.

Afera Kleindienst - Praprotnik pred sodiščem

Kakor smo že poročali, toži zdaj tudi državno pravdištevno radovljiškega Kleindiensta radi pregreška malomarne usmrtnice hranilničnega uradnika »Sokola« Praprotnika pred deželno sodnijo. Zanimiva razprava o tem slučaju, ki stoji v vrstí v zadnjem času se množičnih političnih ubojev, bo prihodnje soboto, dne 17. septembra dopoldne ob 9. ura na deželni sodniji. Razprava je javna, kakor porotne in vse druge obravnave. Vdovo usmrčenega Praprotnika in njegoveodškodninske zahteve bo zastopal gosp. odvetnik dr. Oblak, obtožena pa zagovarja gosp. dr. Furlan.

Kazenske obravnave pred okrajnim sodiščem.

Tepeni e. kr. vladni detektiv Martin Gerlovič in njegove vzvišene manire.

Kako imenitne manire ima oklofutani in obrabni e. kr. vladni detektiv — ali, kakor sam pravi: »e. kr. vladni policijski agent« Martin Gerlovič, to je po Ljubljani dobro znano še od tiste dobe, ko je na cesti brez povoda napadel nekega gospoda in je zato dobil plačilo v obliki par zausnič in bre, ter globo 10 K. Pobiljšal se pa ni od tistega časa nič, kar dokazuje slučaj, ki se je danes dopoldne obravnaval pred tukajšnjim okrajnim sodiščem.

Dne 22. avgusta je bilo po Ljubljani zaradi županove nepotrditve veliko razburjenje. Poslanec Hribar je izdal na občinstvo pomirjevalni oklie, ki ga je pa vladna zaplenila in prepovedala nalepiti na ulicah. C. kr. vladni detektiv Martin Gerlovič seveda ni imel nujnejšega posla, kot pogledati po ulicah, če se vladna prepoved povsod natančno upošteva. Pri tej priliki je na Slovenskem trgu srečal plakaterja gosp. Mateliča, ki je šel, zatopljen v važen razgovor z gosp. dr. Fetičhom. Gerlovič se že od daleč zadere nad gosp. Mateličem, čed, da mora z njim govoriti. Seveda je gosp. dr. Fetič, ki se sicer za Gerloviča briga, kot za lanski sneg, protestiral proti Gerlovičevim maniram in je potem, ko je Gerlovič končal svojo važno misijo, kritiziral Gerlovičeve manire, čed, da bi se bil moral Gerlovič najprej legitimirati. Iz tega se je proti gosp. dr. Fetiču izkrohala ovadba zaradi prestopka »umešavanje v uradne posele« e. kr. vladnega detektiva Gerloviča.

Pri današnjih obravnavi sta sicer prič gosp. Matelič in gosp. Oblak izpovedali v prilog obtožena, Gerlovič pa, ki se je predvsem pobahal: »sploh jest mam tudi taki moj dimst-

štrakejon« in ki je uprav klasično izpovedal, da prisade, da ga gosp. obtoženec pozna, zato, ker se mu na ulici v obraz smeje, je seveda govoril v amaliu ovadbe.

Obtoženev zagovornik gosp. dr. Novak v svojem zagovoru ostro kritizira Gerlovičeve vzvišene manire (Gerlovič se nervozno drsa po klopi semtertja) in pobija Gerlovičovo verodostojnost, ki je bila že nešteto krat pred sodiščem omajana. Lekeija o dobrih manirah pri Gerloviču seveda ne bo prav nič zalegla — o tem smo prepričani — ima že pretrdo kožo. — Sodnik je obtožena obsodil na 10 K globe.

C. kr. vladni detektiv Martin Gerlovič si je pridobil nov lavorov list v vencu svojih zaslug za javni mir in red; če bo tako pridno nadaljeval, bo imel lavorja kmalu dovolj za poštno porcijo — krompirjeva juhe.

Isprejema tržaškega sodišča.

V petek se je vršila pred okrajnim sodiščem v Trstu obravnava o tožbi predsednika »Narodne delavske organizacije« dr. Jos. Mandiča, zoper uredništvo »Piccola«. Dr. Mandič je bil sestavil obširen popravek radi neresničnih »Piccolovih« trditvev o nedeljskem izletu puljske N. D. O. v Trst. Ker ni hotel »Piccolo« priobčiti popravka, ga je dr. Mandič po svojem zastopniku dr. Brnčiču tožil. Uredništvo »Piccola« je bilo obsojeno v denarno globo 20 K, objaviti mora doposlani popravek tekem 24 ur in v povračilo stroškov v znesku 30 K.

Hladnikova afeta. Popravljamo zadnjo notico o Hladnikovem slučaju in toliko, da je državni pravdnik umaknil ničnostno pritožbo, vzdrazil pa je vzklic glede prenizko odmerjene kazni.

Razne stvari.

* O draginji mesa. Pod silnim pritiskom stradajočega meščanstva se je vlada vendarle odločila, da bo storila vsaj nekaj, dosti itak ni pričakovati od naše vlade, da se vsaj nekoliko omeji grozna draginja mesa. K temu je gotovo prisilila vlado tudi odločni nastop dunajskega magistrata, ki se je končno vendarle zavzel tudi za interese meščanstva, akoravno je precej odvisen od agrarnih mogoteev. Dunajska vlada hoče menda vendarle dovoliti uvoz argentinskega mesa. V to svrhu je storila prve korake pri ogrski vladi, brez katere se dunajska vlada niti ganiti ne sme. Šele potem, ko bo ogrska vlada izjavila, da nima ničesar proti temu, da bi se uvažalo argentinsko meso v Avstrijo, se bo moglo misliti na uresničenje te namere. Ker je dunajska vlada izjavila, da bi bilo tako dovolilo za uvoz argentinskega mesa samo provizoričnega značaja in da se takoj preklieče, kakor hitro se pokaže, da ima Avstro - Ogrska dovolj živine, smemo upati, da bo ogrska vlada dovolila Avstriji uvoz nekaj stotov argentinskega mesa. Ta uvoz bo tako omejen, da ne bo čisto nič zmanjšal draginje. Poleg tega namerava vlada izdati tako stroge živinozdravniške odredbe za uvoz argentinskega mesa da je sploh dvomljivo, če se bodo hoteli Argentinci pokoriti tem odredbam in če ne bodo rajše svojega mesa še naprej izvažali na Nemško in Angleško. Ampak nekaj nam vlada na vsak način namerava dati, čed že ne argentinskega mesa, pa vsaj plačilo tistih komisjskih ogledov v Trstu, Hamburgu, na Angleškem in v Argentini. Kakor znano, hoče namreč dunajska vlada še preje poslati v Argentinijo komisijo, obstoječo iz visokih gospodov, ki bodo menda poskušali, če je argentinsko meso prebavljivo za avstrijski želodec. To je menda potrebno zato, da se napravijo davkoplačevalcem večji stroški. Če pripeljejo Argentinci dobro meso na Nemško in Angleško, potem bodo gotovo pripeljali dobro meso tudi v Trst. Kakor se čuje, je vlada že poslala posebnega živinskega izvedenca na Angleško, da tam preštudira argentinsko meso in pa naprave, ki so jih odredili Angleži, da se ubranijo živinske kuge iz Argentinije. Ker se meso, ki se uvažva v Evropo, pregleda že v Argentiniji, ki na vso moč skrbi za to, da si obdrži argentinsko meso dobro ime, in ker se meso uvažva v zmrzlem stanju, potem je pač izključeno, da bi mogla avstrijska živina nalesti kužne bolezni zaklane in zmrzne argentinske živine. Zato so pa najbrž vse vesti o tem, da hoče vlada omejiti draginjo mesa, samo pesek v oči meščanstvu.

* 100 ruskih izseljencev so vrnil domov. Sto ruskih izseljencev je minoli teden dospelo v luko Galveston, Tex. Naselbinska oblast je pa izrekla nad njimi obsodbo, da so nezaheljeni naseljenci in določila, da se imajo nazaj vrniti. Od vseh sto izseljencev jih je samo pet vložilo ugo-

vor v Washingtonu, vsi ostali pa kažejo, da so zadovoljni, da jih vrnejo. Ti so sili Amerike takoj, ko so je ugledali.

* Grozen morilni stroj. General Leonard Wood, načelnik generalnega štaba v Washingtonu je dobil od nekega izumnika načrte za nov morilni stroj, katerega bi lahko uporabili pri morskih bitkah in baje grozno deluje. Zadeva se tiče podmorskega orjaka, kateri se baje lahko pod vodo približa sovražnim vojnim ladjam, potem pa z mehanicno napravo prime vojno ladjo in jo tako dolgo v morju obdrži, da vsa posadka utone. General Wood je načrte tega morilnega stroja izročil mornaričnemu odseku.

* Najnevarnejša žival na svetu. Neki Amerikanev z imenom Jackson pripoveduje v »American Review of Reviews«, da je najnevarnejša žival na svetu naša domača muha. Po njegovem mnenju so najbolj strupene kače, levi in tigri prava nedolžna jagneta. Kakor je izračunal učeni gospod Jackson, nosi muha s seboj 6.600.000 bakterij, ki povzročajo najrazličnejše bolezni, kakor kolero, jetiko, vročinsko bolezen, bolezni v grlu, drisko itd. Jackson trdi, da muhe umore štiri milijone ljudi ene generacije.

* Napad na zdravilišče. V Otkoku na Ruskem Poljskem ima zdravnik dr. Gurevič sirom dežele znano zdravilišče, v katerem iščejo zdravja bolniki iz najboljših krogov. V sredo ponoči je v to zdravilišče udrl sedem maskiranih roparjev, ki so zahtevali, da jim vodja zavoda izroči vsen denar. Grozili so mu z revolverji in bi ga bili najbrž tudi ustrelili, ako bi ne bil v tem trenutku pridrdral na dvorišče nek voz. Roparji so nato zbežali. Orožniki so pozneje prišli dva sumljiva človeka. Roparji so seveda provzročili med bolniki grozen strah.

* Vohuni na Grškem. Dandanes vzdržujejo vse evropske države vohune, zakaj jih njih torej ne imela tudi Turčija, ki hoče biti v vsem moderna država. Turčija je poslala svoje vohune na Grško; v Tesaliji baje kar mgoliti turških vohunov. Grške oblasti so strogo prepovedale svojim državljanom na meji občeavati s Turki. Kogar bi dobili v občeavju s sumljivim Turkom, bo tožen zaradi veleizdaje. V Volu, Larisi in Trikali so že zaprli več Turkov, ki so na sumu, da so vohuni. Pravijo, da so aretovani turški oficirji. ki so se preoblekli v trgovce, da lažje vohunijo. Grška vlada je naročila, da se mora posebno paziti na turške konzulate in njihovo okolico. Policija mora dognati identiteto vsake osebe, ki prihaja ali odhaja iz turškega konzulata.

* Stotnik aretiran. V Irkutsku so aretirali stotnika Gadidulina, ki je baje poneveril iz polkovne blagajne 300.000 rubljev. Obenem so aretirali tudi sedem višjih uradnikov državne banke.

* Poljski pisatelj Jos. Dunin Karwicki je umrl 97 let star v Mizocu v vobidski guberniji. Za svoja literarna dela si je izbral material iz volinske preteklosti in iz zgodovine ondnotnih poljskih rodbin.

* Razstava na pokopališču. V Kraljevcu so priredili na enem od starih — seveda že davno opuščeni pokopališč, razstavo raznih umetnih predmetov, ki so v zvezi s pokopališči: kameniti in kovani nagrobniki itd. Razstavili so samo dela prvih umetnikov.

* Razvoj ruskega šolstva. Rusija ima zdaj 160 milijonov prebivalcev in 529 gimnazij in realk, tretjina teh šol — 103 namreč — je bila ustanovljena v zadnjih treh letih; v isti dobi je bilo obenem odprtih 140 privatnih srednjih šol s pravico javnosti.

* Avstrijski vohun v Srbiji. Poročalo se je, da so v Rablji na Srbskem zaprli avstrijskega vohuna Milana Rodiča, ki se je izdajal za trgovskega potnika. Kakor zdaj pišejo srbski listi, je aretiranec izjavil, da se ne piše Rodič, marveč Marijan Rojakovits, da je avstrijski nadporočnik v Budimpešti in da ga je državno ministrtvo poslalo kot vohuna v Srbijo. Ko so Rojakoviča po tej izpovedi odgnali v njegovo celico, je izvršil samomor. Srbska javnost je radi tega dogodka upravičeno ogorčena in zahteva z vso odločnostjo, da se grof Forgach takoj odpokliče iz Belgrade.

* Velika tatvina dragocenih knjig. V Neapolju je bil aretiran profesor Zaniboni, ki je nekemu monakovskemu antikvarju ponudil na prodaj okoli 300 dragocenih starih knjig. Ko so o nameravani prodaji izvedeli v Neapolju, so v profesorjevi odednosti preiskali njegovo stanovanje, in tu so konstatirali, da je knjige ukradel v neapolski Narodni knjižnici. Našli so pri njem okoli 2000 dragocenih knjig, o katerih profesor ni mogel povedati, kje jih je dobil. V Italiji vzbuja zadeva veliko senzacijo. Aretirani profesor je baje zelo premožen.

• Morlice dr. Crippen. V četrtak se je nadaljevalo zasliševanje prič v Crippenovi zadevi. Zaslišana je bila najprej nekaj prijateljica njegove bivše žene, neka gospa Smithson. Njej je dr. Crippen pravil, da je šla njegova žena v Ameriko; da je tam umrla in da se je tam njeno truplo upepelilo. Njen pepel mu bodo itak poslali v London. Crippen vstraja še vedno pri svoji prvotni trditvi, da mu je namreč žena res ušla v Ameriko. Pobjegnila pravi, da je zato, ker jo je karal radi njenega lahkomišljenega življenja in ker ji je očital veliko potratnost. Crippen je izjavil, da ga je njegova žena finančno uničila. Obtoženec si prizadeva, da bi odvrnil vsak sum od gđe. Le Neve in pravi, da ni čisto nič vedela, da živita z ženo v prepiru. Preiskava ostankov trupla, ki so se našli v kleti Crippenovega stanovanja je bila zelo težavna, vendar je pa baje nedvomno dognano, da so to ostanki Crippenove žene.

• Dunajski zdravniki. Kakor poročajo dunajski listi, so nekateri tamkajšnji zdravniki jako čudni poštenjaki. Znano je, da je spravljanje plodu prepovedano, in da § 144. k. z. predpisuje za to zelo stroge kazni. Vendar se pa s to stvarjo peča marsek-kak zdravnik, in marsekaka babica. So slučajni, ko je taka »operacija« iz različnih tehničnih vzrokov potrebna in bi bila vsaka kazen za to neopravičena, toda kakor pri tem postopajo dunajski zdravniki, je vse obsodbe vredno. Oni nič ne vprašajo, če je operacija potrebna, oni gledajo samo na to, da pri takih operacijah čim najbolj oskubajo svojo žrtev. Ako pride kako dekle, ali kaka omožena marsekka k takemu zdravniku, tedaj mora za prvi snasvet plačati zelo visok honorar. Zdravnik potem pobabi take ženske, da pridejo še drugič, tretjič ali še večkrat, in vsako leto se vrne k zdravniku večje zbirke. Ako slednjič ženska izjavi, da ne more več zmagovati stroškov, tedaj zdravnik zagrozi, da jo bo ovaščal, sedniti in da jo bo pustil zapreti, če ne plača, ki je na ta način ušel brezplačno zdravnik, je seveda v velikem strahu, zato se poslužuje vsakega sredstva, tudi tatvine, samo da pride do potrebnega denarja. To že niso več slučajni, to so nevarni odiruhi in prevaranti, ki spadajo v ječo.

• Stopenjast orožnikov za enim Madžarjem. Kmet Emerih Vitalis, ki živi v St. Martonu, je pred nedavnimi dnevi uspel živinskega trgovca v Sibiriji, da bi ga oropal in svojo premoženje, kar ni hotela uslišati njegove ljubozne prošnje. Za to mu je bilo poslano nekaj orožnikov, ki so ga po dolgem iskanju našli spečnega na židovskem pokopališču v obliki Barettyo - Sat. Marton. Predno so orožniki Vitalisa prijeli, se je zbruhnil in je začel nanje streljati. En orožnik je bil takoj ubit, eden pa težko ranjen. V splošni zmedenosti se je Vitalis posrečilo, da je ušel s pokopališča. Zlat je mobiliziral stotideset orožnikov, ki so in dan iščejo nevarnega Madžarja.

• Nova cerkvena neumnost. Papež je izdal ukaz, da morajo otroci napraviti prvo obhajilo, ko so stari sedem let. Pred je cerkev učila, da mora biti vsak, ki gre k prvemu obhajilu, poln vsaj najvišje rane katoliške cerkve, in da mora zlasti pojmiti kak velikanski čudež se zgodil pri obhajilu. Zlat pa hoče papež vse cerkvene nauke prevariti in bi menda najše obhajal že dojenčke. Gotovo se moralo zgoditi nekaj zelo važnega, da se je papež odločil za ta svoj največji korak. Mogoče je pa le, da je ali so postali otroci že s sedem letem pametni, ali je pa papež starost postal neumen.

• Tolstoj in mirovna nagrada. Lord Lloyd poroča iz Moskve: da se, da je grof Tolstoj, ko je izjavil iz časopisov, da je Nobel odločil predlagati njegovo kandidaturo za mirovno nagrado, poslal odhodu, v katerem omenja svojo izjavo iz leta 1897 proti temu, da bi mu bila podeljena mirovna nagrada in da bi Tolstoj obnem predlaga odločitev naj mirovno nagrado podeliti ruskim hudodelem, izgnanim v Sibirijo, ki so mirovni stvari izkazovali največje usluge. Duhoborci so namreč odklonili izvrševati vojaško služnost, ker je po njih nazoru najhujši greh in so bili zato od ruskih vojskovodij prav kruto kaznovani. Na intervencijo Tolstega so se smeli izsejati v Kanado. Grof Tolstoj jim je plačal stroške za izselitev.

• Nesreča v avtomobilskem omnibusu. V Bologni se je prevrnil nek avtomobilski omnibus, v katerem je bilo 60 oseb. Pri avtomobilu se je pokvarila zavora, radi tega ga sprevednik ni mogel ustaviti, ko je začel drveti nazvold. 26 oseb je bilo težko poškodovanih, dve sta že umrli.

• Ubegel hotelir. Najemnik hotela »Zentrale« v Reichenhallu, Hundertauber je pobegnil. Mož je šel v Solnograd, odkoder pa ni o njem nobenega glasu. Oglašati so se začeli spunka, katerim je Hundertauber odnesel lepe tisočake.

• Proti klerikalnemu kongresu v Inomestu. Dne 15. t. m. bo v mestni dvorani v Inomestu velik protiklerikalni shod. Zadehom oktobra pa bo še en protiklerikalni shod, na katerem bo govoril bivši jezuit grof Hoenbroech. Ti shodi bodo protestirali proti klerikalnemu kongresu v Inomestu.

• Angleški slikar Hunt umrl. Iz Londona poročajo, da je tam umrl dne 7. t. m. slikar Hunt. Rojen je bil leta 1827. in si je vzel za vzor svoje tvorbe umetnike, ki so živeli pred Rafaelom. V začetku je vzbudil mnogo nasprotstva, pozneje pa mu je do veljave pripomogel estetik Ruskin s svojimi kritikami.

• Zastrupljanje z mesom. V Solingu je zbolelo 130 oseb, ki so uživale sekano meso, za zastrupljenjem. Vendar so vsi že iz nevarnosti. Zdravniško raziskavanje je dognalo, da je bilo meso okuženo s paratifo-vimi bacili; gotovo pa je, da meso ni obsegalo nobenih škodljivih primesi. Z ozirom na zastrupljenje je občina Solingen podaljšala šolske počitnice za 14 dni.

• Protičeska agitacija v Trutnovu. V četrtak je Trutnovska »Česká Beseda« slavila svojo 40letnico in je nameravala prirediti veliko češko slavnost. Udeležbo je prijavielo veliko število čeških narodnih društev. Proti tej slavnosti pa so začeli agitirati trutnovski Nemci in so obnem naznanili protestni shod s sprevedom po mestu. Okrajno glavarstvo je sicer spreved prepovedalo, dovolilo je pa Nemcem protestni shod. Čehom je pa prepovedalo koncert na vrtu »Narodnega doma« in pozdrav deputacij na kolodvoru. V Trutnov je bilo poklicanih 50 orožnikov za vzdrževanje mira in reda.

• Aretirana Eva. V Florenci so aretirali neko Eno Netter in njenegega ljubčka, ki se pa ne piše za Adama, marveč za Muzalla. Pri Evi so našli dragih kamnov v vrednosti milijon lir, pa tudi vrednostnih papirjev, ki reprezentirajo zelo visoko vrednost. Njen ljubimec Murallo je bil poštni uradnik v Messini, zato se domneva, da je vse te stvari ukradel. Iz razvalin porušene Messine.

• Lahkomišljen zlatar. K zlatarju Spitzu v Marijinih varih je prišel 30leten mož, ki je nakupil za 14.700 kron dragocenosti. Vse to je plačal z italijanskim čekom, glasečim se na ime Vaclav Zdenek v Splitu. Spitz je dognal, da ni ček niti vinarja vreden šele tedaj, ko je bil slepar za na varnem. Proti namišljenemu Zdeneku v Splitu se je izdalo zaporno povelje.

• Upepeljevanje mrličev. V prihodnjem zasedanju pruskega deželnege zboru namerava vlada predložiti zakonski načrt, po katerem bi bilo dovoljeno na Pruskem upepeljevanje mrličev.

• Črkostavec promoviral za doktorja. Črkostavec Hans Hinke iz Bielica v Avstrijski Šleziji, je te dni promoviral na vseučilišču v Berlinu za doktorja modroslovja. Dr. Hinke je napravil zrelostni izpit leta 1906. v Ohlavi. Potem je dobil delo v neki tiskarni v Berlinu, ki mu je odkazala njegovo delo v takem času, da je lahko posejal predavanja na vseučilišču. Mož mora vsekako razpolagati s precejšnjo mero vztrajnosti, da je tako naglo in ob takih odnošajih prišel do začrtanega cilja.

• Nemški špijon na Angleškem. Iz Londona se uradno poroča, da je bil v Portsmouthu aretirana mlad nemški častnik, ki je osumljen špijonaže »Daily Express« poroča, da so pri njem našli plane raznih trdnjav. Imenuje se Helm in je poročnik pri 21. pionirskem polku v Moguču.

• Spet klerikalna defraudacija. Klerikalnih defraudacij ni ne konca ne kraja. Še ena afera se ne poleže, pa je že druga na vrsti. Z Dunaja poročajo, da je tam 48letni kustos v dunajskem društvu katoliških rokodelskih pomočnikov Julij Thummer temu društvu poneveril 12.000 K, potem pa izginil. Rodbina baje nič ne ve, kam je defraudant izginil.

• Francoski gostje v Pragi. Na praško sadjarsko in vrtnarsko razstavo, ki je bila pravkar otvorjena, so prišli kot zastopniki pariškega občinskega sveta podpredsednik A. Oudin, tajnik E. Massard in sindikus E. Gay. Prirediteljstvo razstave in zastopstvo praške mestne občine jim je priredilo prav presrečen sprejem. Praški župan dr. Groš je francoskim gostom v spomin poklonil krasno srebrno čašo z znakom kralj. glavnega mesta Prage.

• Kandidat za Nobelovo nagrado. Švedski socialni demokrat Erikson je predlagal, da se prihodnja Nobelova nagrada prizna grofu Levu N. Tolstemu.

• Dva meseca star vojak. V neki dunajski vojašnici so dobili na postelji v odelo zavitega okrog dva meseca starega otroka moškega spola. Dognalo se je, da je otroka skrivaj prinesla v vojašnico neka dekla Lory zato, ker je njegov oče nek vojak.

• Bombe in anarhisti. V Moskvi so zapeli dvanaest anarhistov. Pri tem so prišli na sled še drugi anarhistični družbi, od katere so zapeli trideset članov. Tudi v Braniku so zapeli več anarhistov. Tam so baje našli tudi izdelovalnice bomb. Kakor so dognali izvedenci, so to najstrašnejše bombe, ki jih je sploh mogoče izdelovati.

• Zanimivo je opazovati, v kako kratkem času je gospodinja prišla do prepričanja, da se mehka tla najlepše lakirajo z oblastveno varovano pristno Eisenstädterjevo lakovo barvo za tla »Eglasine«, ki se v treh urah brez duha in s svetlim bleskom posuši ter zagotavlja največjo stanovitnost. »Eglasine«, podna lakova barva se dobiva po vseh večjih trgovinah z materijalnimi, barvnimi in špecijskim blagom. Edini izdelovalci: Bratje Eisenstädter, Dunaj IV./1. Pazite natančno na varstveno znamko »železni vitez«, vpodobljeno na vsaki škatlji.

Kuljevnost in umetnost.

— »Dopolnilo civilnopravnim zakonom za leto 1906—1910« je izšlo pred kratkim. Urednik dr. Volčič pravi v svojem predgovoru: Po letu 1906, ob katerega koncu je izšel IV. zvezek »Pravnikove zbirke«, so se nekateri predpisi dotične snovi premenili, premmogi po odločbah vrhovnih sodišč pojasnili ter so se v rečni knjigi našli še nekateri moteči tiskovni pogreški. Dasi je od vsega natisa knjige preostalo le še malo nad dvesto izvodov, vendar pri naših razmerah ni upati, da se skoro zvedejo, še manj pa, da se more v doglednem času izdati njen drugi natis. Zato sem v soglasju z društvom »Pravnik« uredil dopolnilo, ki naj knjigo z drugimi objavami vred, ki jih je društvo med tem izdalo — (nova odvetniška tarifa, jezikovni zakon za Dalmacijo) — popolni po sedanjem stanju v vseh zgoraj označenih ozi-rih. Novi kupci »Civilnopravnih zakonov« dobe »dopolnilo« in med tem izišle omenjene objave vezane v eni knjigi, drugi si jih lahko nabavijo posebej, upam, da vsem nadomeste novo izdajo navedenega IV. zv. zbirke. Dostavljamo, da je v »Dopolnilu« krog 200 novih odločb vrhovnega sodišča. Dopolnilo se za ceno 1 K 20 vin. dobiva po vseh knjigarnah in pri uredniku.

— Novi akordi. IX. letnika številka 5. obsega naslednje skladbe: A. Dobronić: Intermezzo; H. Sattner: Ribička; S. Premrl: Pesem žerjavov; J. N. pl. Zajec: Pjesma, Slavuljev; J. Laharnar: Spomin. Založil L. Schwentner.

Dijaška stanovanja.

Dijaško društvo »Domovina« preskrbuje glasom svojih pravil tudi dijaška stanovanja, da tako začasno nadomesti dijaški internat v Ljubljani. Odbor društva javi vsem staršem dijakov na deželi, da je pregledal tozadevna stanovanja in prosi, da se obrnejo kmalu vsi oni starši, ki žele poslati svoje sinove v Ljubljano ali jih pa že pošiljajo in so glede dobrega stanovanja v zadregi, na odbor društva, ki jim oddaja v vsakem oziru priporočljiva dijaška stanovanja. — Natančnejša pojasnila daje društveni blagajnik gosp. prof. Ant. Jug, Ljubljana, Dalmatinova ulica št. 3/1.

Telefonska in brzojavna poročila.

Izlet Rečanov v Ilirsko Bistrico.
R. — Reka, 10. septembra. Hrvaška, srbska in slovenska društva iz Reke in okolice prirede v nedeljo, 18. t. m. izlet na sokolsko slavnost v Ilirsko Bistrico. Za izlet so najeli poseben vlak, ki bo odšel z Reke ob pol 2. popoldne, iz Ilirske Bistrice pa se bo vračal ob 10. zvečer.

Zopetni sestanek Aehrenthala in San Giuliana.
Dunaj, 10. septembra. V dobro poučenih krogih zatrujejo, da se na jesen minister grof Aehrenthal še enkrat sestane z italijanskim ministrom zunanjih del markizom San Giulianom. Sestanek se bo vršil v nekem mestu severne Italije, katerega ime pa ni znano.

Kralj Nikita poseti najprvo Dunaj.
Dunaj, 10. septembra. »Südslavische Korrespondenz« javlja, da bo črnogorski kralj Nikita najprvo posetil cesarja Frana Josipa na Dunaju, z Dunaja pa se bo napotil v Petrograd na poset ruskemu carskemu dvoru.

Kolera na Dunaju.
Dunaj, 10. septembra. Danes se ni prigodil noben nov slučaj kolere. Gospa Gasselhuberjeva in njena hčerka ste danes veliko boljše. Kako se je kolera zanesla v to rodbino, še sedaj ni pojasnjeno. Včeraj je bilo proučenih več oseb v bolnico, ki so

obolele na znakih kolere. Pri vseh se je konstatiralo, da niso oboleli na azijski koleri, marveč na navadnem vnetju čreves.

Češka - nemška upravna pogajanja.
Praga, 10. septembra. Češki listi razpravljajo o bližajočih se češko-nemških upravnih pogajanjih in se izražajo z ozirom na intrasingentnost nemške manjšine zelo pesimistično in skeptično o uspehih teh konferenc.

Praga, 10. septembra. Predsednik izvrševalnega odbora mladočeške stranke dr. Škarda je sklical vse češke deželne poslance na skupno sejo, ki bo v ponedeljek, dne 12. septembra.

Dunaj, 10. septembra. Ministrski predsednik baron Bienerth je danes konferiral z bivšim češkim ministrom - rojakom dr. Začkom.

Seja mladočeških poslancev.
Praga, 10. septembra. Danes ima sejo parlamentarna komisija mladočeških deželnih poslancev.

Obletnica cesarične smrti.
Dunaj, 10. septembra. Danes zjutraj je posetil cesar ob priliki obletnice smrti cesarice Elizabete kapucinsko grobnico. Ob 11. je bil v dvorni cerkvi rekvium za pokojno cesarico, ki so se ga udeležili cesar in vsi člani vladarske hiše.

Proti dr. Adlerju.
Praga, 10. septembra. Organ češke socialnodemokratske stranke »Pravo Lidu« priobčuje resolucijo centralne zveze strojnih delavcev v Kladnu, v kateri se ostro kritizuje postopanje dr. Adlerja na mednarodnem socialnodemokratskem kongresu v Kodanju ter se imenuje njegov nastop ilojalen.

Nesreča v vojni luki.
Pulj, 10. septembra. V vojni luki so včeraj nesli trije delavci težak kamen. Enemu izmed njih je izpodrsnilo in vsi trije so padli 2 metra globoko. Eden je bil na mestu mrtev, druga dva pa sta težko poškodovana.

Zopet avstrijski vohun v Srbiji.
Belgrad, 10. septembra. Geometra Lazarja Spirija iz Bosne so aretovali kot avstrijskega vohuna v trenutku, ko je hotel ustreliti člana obmejne komisije Dimitrijevića.

Proti cesarju Viljemu.
Berlin, 11. septembra. Snoči je bilo tu več protestnih shodov proti znanemu govoru cesarja Viljema v Kraljevcu. Udeleženci enega izmed teh shodov so se nato v sprevedu napotili proti cesarskemu dvorcu, da bi tam demonstirali. Policija jim je zastopila pot in jih razgnala.

Cesar Viljem na Dunaju.
Berlin, 10. septembra. Razglašeno je oficijalni program za bivanje cesarja Viljema na Dunaju. Viljem dopse na Dunaj v torek, dne 20. septembra zjutraj. Napoti se takoj v Šenbrun. Na kolodvoru ga sprejme cesar Fran Josip z vsemi na Dunaju bivaajočimi člani cesarske rodbine. Popoldne poseti Viljem zapored vse člane cesarske hiše, zvečer pa prestolonaslednika nadvojvodo Frana Ferdinanda. V sredo popoldne poseti mestno hišo, kjer si ogleda sliko, predstavljajočo poklonstvo nemških vladarjev cesarju Franu Josipu od njegovem jubileju. V sredo popoldne poseti Viljem lovsko razstavo.

Stavka na Angleškem.
London, 10. septembra. Na progi angleške severne železnice izbruhne v kratkem splošna stavka. Vsi uslužbenci so sklenili, da prično stavko, ako železniška uprava ne izpolni stavljenih pogojev.
Lancaster, 10. septembra. Uprava predilne je sklenila razne delavske organizacije izključiti od dela. S tem bo na tisoče delavcev brez posla in pognanih na cesto.

Gospodarstvo.

Ljubljanska kreditna banka naznanja, da izplačuje 1. oktobra zapadajoče kupone 4 1/2% in 4% nih komunalnih in železničnih obligacij. deželne banke kraljevine Gališke že 27. t. m. pri svoji blagajni v Ljubljani in njenih podružnicah: Split, Celovec, Trst, Sarajevo.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Rasto Pastoslemšek.

Darila.

Upravništvu našega lista so poslali:
Za družbo sv. Cirila in Metodja. G. Josip Kovač v Šibeniku in Dalmaciji poleg naročnine K 1.—. — G. Stanko Ribnikar, c. kr. davčni asistent v Žuženperku K 46-50, nabral pri »Kegljaškem klubu« v Žuženperku od »planarjev« K 1902, ob zaključku kluba pa še posebej K 27-54. — Gosp. Ivo Devčić, letnikar na Salsku K 20.—, mesto venca na krsto tukorazja g. M. Levotaha. — Štampaj K 67-54. — Žvili — Rastar!

Mnogostranska poraba. Gotovo ni človeka zdravlja, katero se da tako mnogo stransko porabiti, nego **glavna-vo-francoska-šampnja in soča**, ki je takisto bolni učujoče, kako ako se namane z njim, kadar koga trga, kako to zdravilo vpliva na mišice in živce krepi in je zatorej dobro, da se priliva kopelom. Stiekienca K 8-60. Po poštnem povzetju pošilja to zdravilo vsak dan lekarnar A. H. H. H. c. in kr. dvorni založnik, Dunaj, Tschirnbeck 9. V zaloga po deželi je zahtevati izrecno **MOLTO** preparat, zaznamovan z varstveno znamko in podpisom. 692

Podražitev živil je postala naravnost kalamiteta. Torej velja, gospodariti, dvakrat modro. Tako lahko hranimo pri izdatkih, ako rabimo preizkušeno kuhinjske pripomočke, kakor so n. pr. Maggijevi izdelki, katerih dobrota je splošno znana in ki je njih cena ostala nizka, kakor je bila.

Dobra žepna ura je za vsakega človeka vsak dan se pojavljajoča potreba. Obrnite se torej, če hočete dobro uro po izvirnih tvorniških cenah, na prvo tvornico ur Jan Konrad, e. in kr. dvorni dobavitelj v Mostu (Češko), ki razpošilja samo dobre, preregulirane in preizkušene ure s triletno pisemno garancijo. Zahtevajte bogato ilustrovani glavni katalog s 3000 slikami zastoj in poštnine prosto.

Priporočamo našim rodbinam
kolinsko cikorijo.

Se dobi povsod!
Kalodont
neobhodno potrebna zobna Creme
vzdržuje zobe čiste, bele in zdrave.

Henneberg^{ova} svila
samo direktno! — črna, bela in barvana, od 1 K 35 vin. meter naprej za bluze in obleke. Franko in **že ocarijeno** se pošlje na dom. Bogata izbira vzorcev se pošlje s prvo pošto. 1 62
Tovarna za svilo HENNEBERG, Zürich.

Izborno varstveno sredstvo
MATTONLEW
GISSHÜBLER
naravna
alkalična kislina
proti vsem
infekcijskim
bolezni;
izvira iz čiste
granitne skale.
Pri mnogih epidemijah sijajno preizkušeno.

Zahvala.
Povodom nenadomestne izgube naše dobre matere, oziroma stare matere in tašče, gospe
Helene Erbežnik
nam je došlo toliko tolažilnih dokazov iskrenega sočutja, da se moramo le tem potom zanje primerno zahvaliti. Osobito pa se zahvaljujemo prečastitemu gosp. župniku Vrhovniku, ki je blagovoljno ranjko spremil k zadnjemu počitku, kakor tudi vsem darovalcem cvetja ter za mnogobrojno častice spremstvo pri pogrebu. Vsem najtoplejša zahvala.
Ljubljana, 10. septembra 1910.
3069 **Zahvaljoči ostali.**

Meteorološko poročilo.
Višina nad morjem 300-2. Srednji zračni tlak 750-9 mm

AVGUST	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C	Vetrovi	Nebo
9.	2. pop. 9. zv.	735-3 735-6	20-1 14-0	sl. jvzh.	pol. oblačno
10.	7. zj.	734-7	12-2	brezvetr.	dež

Srednja včerajšnja temperatura 14-2-9 norm. 15-7°. Padavina v 24 urah 4-2 mm.

Strokovni zdravnik za oči, nos, ušesa, nosne in vratne bolezni
Med. dr. Jos. Pogačnik
ordinira zopet
od 11. do 12. in od 2. do 1/4. ure.
3070

Kdor rabi vsak dan kosekventno Odol, neguje na kar najboljši način zobe in usta.

Proti 6
zobobolu in gnjilobi zob
izborna deluje dobro znana
antiseptična
Melusine ustna
in zobna voda
ki utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust.
1 steklenica z navodilom 1 krono.
Deželna lekarna Milana Leusteka v Ljubljani, Resljeva cesta št. 1 poleg Franc Jožefovega jubilejnega mostu.
Melusine-ustna in zobna voda.
Sunja, Hrvaško, 22. februarja 1908.
Blag gospod lekarnar!
Prosimo vaju, pošljite mi zopet tri steklenice Vaše izborne delujoče antiseptične melusine-ustne zobne vode, katera je neprekosljivo sredstvo zoper zobobol, utrja dlesno in odstranja neprijetno sapo iz ust. Za ohranjenje zob in osveženje ust jo bom vsakomur kar najbolje priporočal.
Spoštovanjem
Mato Kaurinovič, kr. pošte meštar.

Pređa se mlad, jako dober hišni čuvaj, lep velik pes 3066
bernhardinec
pri M. Gogalu, mizarju na Bledu.

Ali ste že doživeli kaj take bolečine?
Včeraj navidezno na smrt bolan: neskončna kašelj, pomanjkanje sapa, bolečine v vratu in požiralniku. In danes? Vse proč, stran. In kako? Eneadina škatljica Fayerjevih pristnih sodenskih mineralnih pastil, ki se po K 1-25 dobivajo po lekarnah in drogerijah, je napravila ves ta čudež.
Generalno zastopstvo za Avstro-Ogrsko: W. Th. Guntzer, c. in kr. dvorni založnik, Dunaj, IV/1, Grosse Neugasse 17.

Zastoj

in poštine prosto dobi vsak moj glavni katalog s čez 3000 slikami porabnih in darilnih predmetov vseh vrst, ki ga na zahtevo takoj pošljem. C. in kr. dvorni dobavitelj Jan Kouřal, Most 44. 582. (Češko.) 2908

Lezioni italiane.

Grammatica, letteratura, conversazione. 3074
Si comincia il 1. ottobre.
Balmatinova ulica 3, priti. desno.
Si domanda dopo il 25. settembre.

V Studentovskih ulicah.

Ljubljanska povest.
Spisal Fr. Remec.
Cena K 1-50, eleg. vez. K 2-50,
s pošto 20 v. več.

Ustreza je mnogostranskim željam, je podpisano založništvo izdalo ta krasni roman, ki ga je občinstvo z največjim veseljem čitalo, ko je izhajal v podlistku „Slov. Naroda“. Dejanje, zajeto iz domačega življenja, je jako zanimivo in se razvija v gniljivih in veselih, vedno interesantnih prizorih do pretresljivega konca. „V Studentovskih ulicah“ je ljubzenski roman, ki je spisan po resničnem dogodku in ima zgodovinsko ozadje.

„Narodna knjigarna“
v Ljubljani.

instrukcija

goti lahki boljši redovnik.
Ponudbe na A. S. pri M. Zavri
Strelška ulica št. 7. 3073

Dobro ohranjen 3077

pianino

se po ceni proda na voglu Sv. Petra ceste, vhod Radeckega c. št. 2, I. nadstr.

Nič ne pomaga!

Moji gramofoni in godbeni avtomati so le najboljši

A. RASBERGER

Ljubljana 3067
Sodnijska ulica št. 5.

Ženitna ponudba!

Intelligenten mlad gospod čedne zunanosti z okrog 80 tisoč lastnega premoženja v prijaznem kraju Kranjske, se želi v svrhu ženitve seznaniti z mirno, dobro izno, inteligentno, 20 do 30 letno in zdravo gospico, ki bi imela veselo do trgovine in bi mu zamogla s primernim zneskom, ki ga je navesti, pripomoči izvršiti večje industrijsko podjetje. Prosi se tudi svoje znan. zmožnosti in domače razmere pojasniti. Tajnost zamčena in se anonimno ne upošteva.

Ponudbe pod: „Zelim si srečo 50000 W. B. 9501“ v zaprti kuverti če mogoče s sliko, ki se diskretno vrne na: Rudolf Mosse, Dunaj I, Seilerstätte 2. 3072

Lepo stanovanje

z 2 sobama in pritlikinami se odda mirni stranki za novembrov termin na Tržaški cesti št. 13. 3076

Išče se

gospodična

zmožna popolnoma nemščine in slovenščine v govoru in pisavi. Več osebno pri Jos. Eberle, Ljubljana, Mestni trg. 3075

Novi kratkokrilni

klavirji „Mignon“,

planini, kakor tudi preigrani klavirji se prodajo zaradi opustitve obrti po najnižjih cenah.

Ravnatom se odda za novembrov termin 3086

stanovanje

s 3 sobami v I. nadstropju. — Za trvdko F. Dragatin namestnica Gudala Marn, Florijanska ulica 42.

Inkasist

(pobiralec denarja)

se sprejme takoj. Trezni, vojaščine prosti imajo prednost. Ponudbe s izpričevali na upravnistvo »Slov. Naroda«.

J. Zamljen

čevljaraki mojster v Ljubljani, Sodna ulica št. 3 se priporoča za vsa v svojo stroko spadajoča dela. Jzdeluje prave gorske in telovadske čevlje.

Šolske potrebščine

vseh vrst se dobe po najnižjih cenah v

Narodni knjigarni

v Prešernovi ulici št. 7.

Zahvala.

Globoko ginjeni nad tako vsestranskim sočustvovanjem, ki se nam je povodom nenadne, prebricke in nenadomestne izgube naše iskreno ljubljene, nepozabne najboljše soproge, oziroma matere, sestre, stare matere, tašče, svakinje in tete, preblagorodne gospe

Terezine Povše

izražalo pismeno ali ustmeno ter nam bilo v teh tugopolnih dneh v neizmerno tolažbo, se čutimo dolžne tem potom izraziti vsem ljubim sorodnikom, prijateljem in znancem najiskrenejšo in najtoplejšo zahvalo.

Presrčno zahvalo izrekamo dalje vsem mnogobrojnim, od blizu in daleč prihitelim udeležnikom zadnjega spreveda preblage rajnice, posebno vsem preblagorodnim in prečastitim zastopnikom slavni oblasti, zavodov in korporacij, imenoma gospodu deželnemu predsedniku baronu Schwarzu, dvornemu svetniku grofu Chorinskemu, zastopnikoma slav. deželnega odbora, gospodu prof. dr. Jarcu in dr. V. Peganu, gospodu finančnemu ravnatelju dvor. svetniku Klimentu, deželnemu vladnemu svetniku vit. Laschanu, premilostljivima gospodoma generalnemu vikarju J. Flisu ter stolnemu dekanu M. Kolarju, poštenu ravnatelju Štrukelju, podpredsedniku trgovske in obrtne zbornice I. Kregarju, blagorodnim gospodom zastopnikom državnoborskega »Slovenskega kluba« ter katoliško-narodnega dijaštva, slavnemu zastopstvu c. kr. deželne brambe, vsem ostalim mnogoštevilnim svetnim in redovnim gospodom duhovnikom ter gospodom državnim deželnim in zasebnim uradnikom, preblagorodnim gospodom zdravnikom, esobito gospodu primariju dr. Štajmerju, ter častitim sestram v Leonišču za vso veliko skrb in požrtvovalnost, slavnim zastopstvom ljubljanskih moških in ženskih Marijinih družb, ter slavne »Slovenske krščanske socialne zveze«, ki so se udeležila žalnega spreveda z zastavami, slavnemu glasbenemu društvu »Ljubljana« za ganljivo, v srce segajoče petje pred hišo žalosti, v cerkvi in ob odprtem grobu, vsem mnogoštevilnim darovalcem prekrasnih vencov in šopkov, slavnima zavodoma Marijanišče in Lichtenthurn za udeležbo otrok pri pogrebu, ter končno vsem ostalim udeležnikom žalnega spreveda in sploh vsem, ki so kakorkoli počastili spomin blagopokojne naše rajnice ter nas tolažili ob nenadomestni izgubi.

Posebno zahvalo pa smo dolžni visokočastitemu gospodu patru Placido, provincijalu č. frančiškanov za njegovo veliko tolažbo v naši najbridkejši dobi s katero je našo predobro, pobožno mamico oskrbel, kakor tudi našemu visokočastitemu preblagemu gospodu župniku F. Pavliču za njegove tolažilne obiske naše nepozabne, najboljše mamice v zdravilišču in za vodstvo prevoda in spremstva naše preblage mamice k poslednjemu počitku.

Dobrotni Bog bodi vsem obilen plačnik!

Ljubljana, dne 7. septembra 1910.

Globoko žalujoči ostali.

Deželni šolski svet in telovadba šolskih otrok pri sokolskih telov. društvih.

Znano je, da je deželni šolski svet prepovedal šoloobiskujočim otrokom telovadbo pri sokolskih društvih. Proti tej prepovedi pa je pripuščen rekurz na ministrstvo, ki ima odločilno moč, to se pravi, šolski otroci smejo tako dolgo telovaditi pri sokolskih društvih, dokler vložen rekurz po ministrstvu ni rešen. Poživamo torej slovenske starše, naj brez skrbi, kakor doslej, vpišejo svoje otroke za telovadbo pri sokolskih društvih.

Enako prepoved, kakor sokolska društva, je dobilo tudi »Žensko telovadno društvo« v Ljubljani. Proti tej prepovedi je vložilo društvo po svojem zastopniku, gosp. dr. A. Kolkaju to - le pritožbo, ki jo priobčujemo v celoti, ker lahko služi kot vzorec za pritožbe drugim društvom.

Pritožba slove tako - le:

Zoper tuoblastni razpis z dne 30. julija 1910, št. 4952, ki se mi je dne 19. avgusta 1910 vročil z odlokom magistrata deželnega stolnega mesta ljubljanskega z dne 6. avgusta 1910, št. 24.271, vložim pravočasno pritožbo na visoko c. kr. ministrstvo za bogočastje in nauk. S tuoblastnim razpisom z dne 30. julija 1910, številka 4952, preklicalo se je meni s tuoblastnim razpisom z dne 4. svečana 1901, št. 145, izdano dovoljenje, da smem poučevati v telovadbi učence javnih in zasebnih ljudskih šol v Ljubljani. Ta preklic se mi pa ni neutemeljen tako de facto, kakor tudi de lege. Učival sem 9 in pol leta ono dovoljenje, katero se je sedaj preklicalo in sem cel ta čas poučeval v telovadbi učence javnih in zasebnih ljudskih šol v Ljubljani, ne da bi poklicane šolske oblasti le enkrat prišle v položaj izpodbijavati se nad mojim poučevanjem v telovadbi ali grajati način poučevanja. Nasprotno se je celo dogodilo, da so se priznani pedagogi izrekli pohvalno o mojem poučevanju v telovadbi, ker so bili z uspehi moje telovadbe nad vse zadovoljni. In sicer tako v telesnem, kakor tudi v duševnem oziru. V telesnem oziru radi tega, ker so se šolske učence vsled telovadbe, katero sem jim nudil, znatno in vsestransko okrepile na svojem telesu; v duševnem oziru pa radi tega, ker je telovadba, katere so bile deležne pri meni, skrajno blagodejno vplivala na njih značaj in pojmovanje ter jim oboje bistrila in krepila. Telovadba šolskih učenc se je pri meni utesnjevala edino le na telovadne prostore, ne da bi katerikoli te prostore prekoračila, ker nisem pustila šolskih učenc nastopiti niti pri eni mojih javnih produkcij, pri katerih so nastopale zgolj odrasle telovadke. Tudi sem strogo pazilo na to, da ni nikdar pri nas na Kranjskem zelo razvito politično gibanje valovalo v vrsto mojih telovadk in še manj med moje šolske učence. Vsled tega prepričana trdim, da ni bil de facto podan prav noben razlog, da bi se preklicalo s tuoblast. razpisom od 4. sveč. 1901, št. 145, izdano mi dovoljenje. Moja pritožba je torej tudi raz to stališče popolnoma utemeljena. Še bolj je pa upravičena de lege.

Moderno naziranje o odgoji šolskega naraščaja, brez razlike spola, se bistveno razlikuje od onega naziranja, katero je veljalo o odgoji šolskih otrok še pred malo desetletji. Pred desetletji se je polagalo namreč pri odgoji vso važnost le na razvitje duha, docim se je šibko telo šolske mladine popolnoma zanemarjalo.

Vplivu anglo-saskega plemena, ki si je vzel za vzor stare Spartance, gre zahvala, da se je naziranje o odgoji šolskih otrok korenito izpremenilo in da se je obrnila pozornost tudi na šibko telesa šolskih otrok in na njihov telesni razvoj, katerega se je posebej pri nas v Avstriji poprej absolutno zanemarjalo.

Temu modernemu naziranju se imamo zahvaliti za intenzivno gojenje onih mladinskih iger v naših srednjih šolah, katerim je namen, da okrepe telo onim mladim državljanom, ki bodo po dovršenih naukih zasedli inteligenci pridržana mesta.

To moderno naziranje je pa predrlo tudi v širše kroge in se ravna po večno resničnem izreku: »Mens sana in corpore sano« razširilo tudi na polje ljudske šole, koder se je tudi začelo intenzivno gojiti telovadbo in s tem že v nežni mladosti krepiti telesni razvoj ljudsko - šolske mladine obojega spola.

To moderno naziranje so pa podpirali razun odličnih pedagogov posebno še zdravniki - strokovnjaki, ki so najbolj in v prvi vrsti znali ceniti vrednost telovadbe in pa njene blagodejne učinke na telo in dušo naših šolskih učencev in učenk.

Temu modernemu naziranju se je pa pridružila tudi naša najvišja

šolska oblast v Avstriji ki je vedno in povsod poudarjala važnost telovadbe za učence mladino na ljudskih in srednjih šolah in ki je tudi izdala že nešteto ukazov, stremeti za tem, da se uvede na ljudskih in srednjih šolah čimbolj intenzivno gojenje blagodejne telovadbe.

De lege se torej telovadbi šolske mladine ne more nič očitati in ugovarjati.

Ugovarjati se pa tudi ne sme gojenju telovadbe pri ljudsko - šolskih učenkah tedaj, če je poučevanje zaupano zasebnemu društvu.

Ne smemo si namreč prikrivati, da vzije zgoraj omenjenemu in ugodnemu stališču naše najvišje oblasti nasproti telovadbi ljudsko - šolskih učencev in učenk in na to merečim ukazom le - ta telovadba še nikakor ni na oni stopnji, na kateri bi jo radi videli vsi moderni pedagogi, vsi zdravniki - strokovnjaki in vsi pravi in odkriti prijatelji ljudsko - šolske mladine.

Zalibog pogrešamo še danes na ljudskih šolah udobnih, modernih in popolnih telovadnic in ravnotako tudi telovadno - tehnično dovolj izobrazjenih učnih moči.

Vsled tega se nahaja telovadba na ljudskih šolah pravzaprav še v povojih, kar velja posebno še za deklško ljudsko šolo, v prvi vrsti za one v kronovini Kranjski.

Vsled tega je pa gotovo skrajno zagrešeno raz pedagogično stališče in v očitno kvar zdravemu telesnemu razvoju ženske ljudsko - šolske mladine, ako se dela težava onim zasebnim društvom, ki hočejo roko ob roki s šolskimi oblastmi izpolniti ta vrzel in z zasebnim trudom dati ženski ljudsko - šolski mladini priliko, da si pod primernim in natančnim nadzorstvom in pod vodstvom tehnično naobraznih učitelj okrepiti svoje telo.

Vsled tega bi se nikdar ne smelo takim zaseb. društvom delati s takimi preklicji, kakor je s tem izpodbijani preklic, neprilik in težav, temveč bi se nasprotno morala taka zasebna društva celo z vsemi dopustnimi sredstvi podpirati v njihovem plemenitem stremeljenju.

Iz vseh teh razlogov in ker mi je znano, da vlada pri naši najvišji šolski oblasti moderno naziranje o potrebi telovadbe pri ljudsko - šolski mladini, pa tudi trdno upam, da se bode le - tam ugodilo moji, vsestransko utemeljeni pritožbi.

Stanovanje

z 2 sobama in pritliklinami, vratom in vodovodom se odda za november termin v Sp. Šiški št. 255.

2863

Ženitna ponudba!

Gospodična, srednje starosti, čedne zunanosti, z nekoliko premoženjem, se želi poročiti s 40 do 50 let starim gospodom, ki ima stalno službo, vdovci z 1 ali 2 otrokoma niso izključeni.

Prijazne ponudbe s sliko pod »Zvestoba št. 30« poštno ležeče tu. Slika se vrne, tajnost se jamči. 3029

Edino zastopstvo znamke

KINTA
je v teku in trpežnosti nedosežno kolo sedanjosti. 1053

Zaloga Puchovih koles.

Kolesa sprejema v popravilo, omajljanje in ponikljanje ter izposojevanje koles.

Zočna, solidna in ceno izvršitev.

Karel Čamernik

Ljubljana, Dunajska cesta 9.

Ceniki zastoj in franke.

Anton Presker

krojač 40

Ljubljana, Sv. Petrac. 16

priloga svoje

veliko zalogo gotovih oblek za gospode in dečke, jopic in plaščev za gospe, nepremočljivih hazelokov itd. itd.

Obleke po meri se po najnovjših vzorcih in najnižjih cenah izvršujejo.

G. Čadež

v Ljubljani
Mestni trg št. 14

poleg Urbančeve manu. trgovine
priporočila

klobuke slamnike

čepice, razno moško perilo, kravate, ovratnike itd. itd.
Blago imam solidno. cene zmerne. Postrežem točno.

Vsak dan svež.

sladoled

in

ledena kava

se dobi

v slaščičarni

J. ZALAZNIK

Stari trg št. 21.

KARBOLINEJ

prve vrste

Mavec (gips)

za podobarje in za stavbe.

Čopiči

domaćega izdelka za zibarje in za vsako obrt

priporočila

Adolf Hauptmann

v Ljubljani.

Prva kranjska tovarna odpadnih barv, smučev, lakov in ostalih vrst barv. Zahvaljevanje ceniti!

Ena ali dve lepe opranjeni sobi

z popolnoma separiranim vvhodom se oddajo.
Ravnatelj se sprejema na dobro hrano
Natančneje se izve pri Fr. Saxu, Gradbiše 7. 2872

Pozor! URINOVO OLJE

„Sanitas“

odlikovano najboljšo razkuževalno pleskanje proti nalezljivim boleznim, za stranišča itd.

Samoprodaja
Avgust Pust,
Poljanska cesta 7.

Svoji k svojim! Narodna tržnica!

Milko Krapeš

urar in trgovec
Ljubljana, Jurčičev trg št. 3.

Ustanovljeno leta 1852.

Cenji občinstvu priporočam svojo bogato zalogo 1954

stenskih in žepnih ur, uhano, prestanov in veritio.

Osobito sedaj ob priliki božiča in Novega leta, namenim sem se prodajati dobro blago po izredno nizki ceni.

Popravila točno in ceno!
Za vsako prodano ali popravljeno uro jamčim 1 leto.

Čestito božično in novoletno pozdravljam.

Pristni kranjski lanenooljnati firnež

Oljnate barve

v posodah po 1/2, 1 kg kakor tudi v večjih posodah.

Fasadne barve

za hiše, po vzorcih.

Slikarski vzorci

in papir za vzorce.

Čaki

pristni angleški za vozove, za pohištva in za peče.

Steklarski klej

(ali) priznane in strokovno preizkušene najboljši.

Karbolinej

prve vrste

Mavec (gips)

za podobarje in za stavbe.

Čopiči

domaćega izdelka za zibarje in za vsako obrt

priporočila

Adolf Hauptmann

v Ljubljani.

Enonastropna vila

na lepem prostoru, 15 minut od mesta oddaljena, je po nizki ceni naprodaj. Vila je pripravna za dve družini in ima lep vrt. — Kje, pove upravništvo »Slovenskega Naroda«. 2953

Oskrbništvo Loka pri Zidanem mostu sprejme s 1. oktobrom samskega

vrtnarja

kateri je v vseh strokah vrtnarstva dobro izurjen. — Plača po dogovoru. Ponudbe je nasloviti na L. Jakša, Zidanmost. 3016

V Ameriko in Kanado

prilagodna, cenovna in zanesljiva vožnja
Cunard Line.

Odhod iz domačega pristanišča Trsta: Carpathia 13. septembra 1910. Pannonia, 27. septembra 1910. Ultonia, 11. oktobra 1910.

iz Liverpoola: 1515
Največji in najlepši parniki sveta. Lusitania 17. septembra, 8. oktobra, 5. novembra in 17. decembra 1910. Mauretania 10. septembra, 1. oktobra, 29. oktobra, 19. novembra, 10. decembra 1910.

Pojasnila in vozne karte pri **Andr. Odensek**

v Ljubljani, Slomškove ulice št. 25, poleg cerkve Srca Jezusovega.

Vozna cena Trst-New York III. razred K 180 za odraslo osebo z davkom vred in 100 K za otroka pod 10 leti z davkom vred.

Vinko Majdič

valjni mlin v Kranju

(Kranjsko).

Največja proizvajanja priznana najboljših pšeničnih mok in krmnih izdelkov, ki izvirajo iz najbolj izbranih pšeničnih vrst. Proizvodi vzamejo jako veliko vode v se in dajo kvantitativno nedosegljiv pridelek, kar je zlasti za gospe pekovske mojstre neprecenljive vrednosti.

Zastopstva in zaloge: 28
v Ljubljani: Podgrada, Trnovem, Kočevju, Trstu Gorici, Celovcu, Beljaku, Bolcanu, Inomestu, Tridentu, Zadru, Spiljetu, Ercegovem, Kotoru, Sarajevu in Pulju.

Brzo javi: Valjni mlin, Kranj.

Ceno posteljno perje!

Najboljši češki nakupni vir. 2815

Kg. sivega, dobrega, puljenega 2 K; boljšega 240 K; prima polbelega 280 K; belega 4 K; belega puhastega 510 K; kg. veličnega snežnobelega, puljenega 640 K, 8 K; kg. puha, sivega 6 K, 7 K, belega, finega 10 K; najfinjši prsni puh 12 K.

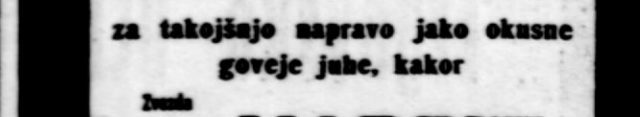
Naročila od 5 kg naprej franko.

Zgotovljene postelje iz gostonitega drevesa, belega ali rumenega nankinga, pernica 180 cm dolga, 120 cm široka, z dvema sglavnicama, 80 cm dlj, 60 cm šir, polnjena z novim, sivim, prav stanovitnim puhastim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K, 21 K, zglavnice, 90 cm dolga, 70 cm šir, 4 K 50, 5 K 20, 5 K 70, spodnja pernica iz močnega, črtastega gradla, 180 cm dolga, 116 cm šir, 12 K 80, 14 K 80. Razpošilja se po povzetju, od 12 K naprej franko. Lahko se franco zamenja za neugajajoče se vrne denar.

Natančni cenovniki gratis in franko.
S. Benisch, Dešenice št. 767, Češko.

Ni boljšega

za takejšajo napravo jako okusne goveje juhe, kakor

zvezka **MAGGIJEVE**

kočke za govejo juho

3058 po 5 vinarjev

MAGGIJEVE kočke za govejo juho so čista, najboljša goveja juha v tri obliki in vsebujejo tudi potrebne soli in dišave.

Same pristoje z imenom MAGGI in varnostno znamko, zvezdo s križcem.

SUHI

dosežejo lepe, polne oblike z mojo režimo mabo „Käthe“; zamčeno neškodljivo; mnogo plemenitih zavhal. Karton stane K 220 po povzetju, 4 kartoni poštne prosto. 2560
Gospa Käthe Menzel, Dunaj VII., Siebensterngasse 25, I. nadstr., 0.

Preč rabi.

Po rabi.

Ob pričetku šol priporoča tvrdka

GRIČAR & MEJAČ

Ljubljana, Prešernova ulica št. 9

svajo bogato zalogo **sgotooljenih oblek**

in **konfekcijo za dame** po najnižjih cenah.

Razglas.

Na c. kr. umetno obrtni strokovni šoli v Ljubljani

se prične šolski pouk
dne 20. septembra t. l.,
izvzemši šolo za stavbne obrtnike, katera se otvori
dne 3. novembra t. l.

V oddelku za šolobvezne dečke, v dnevno šolo za obdelovanje lesa in v dnevno šolo za umetno vezenje se novi učenci ne bodo sprejemali.

Novi učenci se vzprejemajo samo v oddelku za lesno in kamneno podobarstvo, v obe javni risarski šoli (za moške in za ženske), in v šolo za stavbne obrtnike.

Učenci, ki vstopijo na novo v oddelku za lesno in kamneno podobarstvo, naj se zglase **dne 16. ali 17. septembra;** zidarji, tesarji in kamnoseki pa, ki nameravajo vstopiti v šolo za stavbne obrtnike, naj se prijavijo v času **od 15. do 30. oktobra.**

Vstop v obe javni risarski šoli je mogoč tudi med šolskim letom. — Učenci, kateri so zavod že obiskovali, in ki vstopajo v višje letnike, se morajo predstaviti **dne 19. septembra.**

V vseh oddelkih imajo pristan tudi ženske.

V Ljubljani, dne 1. septembra 1910.

Ravnateljstvo.

Gostilniška koncesija

se takej odda. 3020
Naslov pove uprava. »Sl. Narod«. 3030

Prodajalka

izurjena v špecerijski stroki z večletno prakso šoli v službo vstopiti.
Poizve se v upravnistvu »Slov. Narod«. 3030

Prestovoljna javna dražba

pritišne hiše z vrtem se bode vršila 2963
v nedeljo, dne 18. septembra 1910,
popoldne ob pol 4. na licu mesta v Novi vasi (Glince) št. 79, županstva Vič.

V hiši so 3 stanovanja, lega pripravna, tik okrajne ceste v Brda. — Hlev in klet.

Vaklicna cena 8500 K. Plačilni pogoji ugodni. Dražbeni pogoji so na vpogled pri županstvu na Viču.

OLLA

je več nego 2000 zdravnikov označilo za najzanesljivejšo.
Zaloga v Ljubljani: A. Hlavka, R. Sušnik, Gabriel Piccoli, lekar. A. Kanc, drogerija. Ant. Krisper.

Zahtevajte, da Vam Vaš dobavitelj da OLLA in ne daje si manjvrednih posnetkov za isti denar kot OLLA hvaliti za „ravno tako dobro blago“.

Ilustrovan, poučen in originalen cenovnik z navedbo prodajališč zastoj od tvornice za gumi OLLA na Dunaju II. 300, Praterstr. 57. 1000

Sukna

in modno blago za oblike priporoča
Karel Xocian
tvornica sukna v Humpolcu (Česko).
Vzorci franco.

I K O Najboljša ura sedanjosti:

zlata, srebrna, tala, nikelnasta in jeklena se dobi samo pri

H. SUTTNER
Ljubljana, Mestni trg.

Lasna tovarna

ur v Švicl.

Tovarniška versivna znamka

I K O

SODI iz belega hrastovega lesa, trpečni, močni.

SODE

od finega spirita
vinske sode

krasni izdelek, iz belega hrastovega lesa, močne, trpežne, popolnoma nove iz tovarne spirita za fini spilit in za vino pripravne, za vsako vino izborne, takoj rabljive za kar se jameš, odna v velikosti po 300, 400, 500, 600, 700 do 1000 litrov na zahtevo tudi 100 do 200 litrov ali manjše po prav solidnih cenah.

K. I. Bruma mlajši
Avg. Tomažič,
Ljubljana, Radojeva ulica 21-25

CENE vseh in ostalih, točno poizvedite.

C. kr. priv. tovarna za cement

Trboveljske prometopne družbe v Trbovljah

priporoča svoj priznani izvrsten Portland-cement v vedno enakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakovne in odporne trdote čisto nadkrijujoči dobroti kakor tudi svoje priznani izvrstno spno.

Priporočila in izpričevala 2944

raznih uradov in najslovitejših tvrdk so na razpolago.

Centralni urad: Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

Pokusite pivo iz Češke delniške pivovarne v Čeških Budejevicah.

To je izberno, na pizenjski način varjeno pivo.
Zalogo: Ljubljana: V. E. Rohrman. Trst: Schmidt & Pelosi.
Pestejna: Emil pl. Garzaroli. Pulj: Lacko Križ. Trnovo: Rudolf Valentič. Reka-Sušak: Ante Sablich.

Najbogatejša izbira vsakovrstnih jesenskih in zimskih oblačil za gospode in dečke

Telefon št. 291.

Knjigarna in trgovina z muzikalijami

KLEINMAYR & BAMBERG

v Ljubljani, na Kongresnem trgu 2

priporoča svojo

popolno zalogo

vseh na tukajšnjih in zunanjih učiliščih uvedenih

učnih knjig

v predpisanih nakladah po najnižjih cenah.

Zaznamki učnih knjig se oddajajo zastoj.

Ustanovljeno 1883. Solidne cene. Kulantna postrežba. Ustanovljeno 1883.

ANTON REISNER

Ljubljana, Resljeva cesta št. 7.

največji in najstarejši

zavod za uniformiranje

na Kranjskem

o. in kr. polkovni krojač podpolka št. 27, zalagatelj zvezo c. kr. državnih uradnikov, iznajtatelj velike zlate sretnice z diplomom III. dunajske modne razstave 1904 itd.

se priporoča novo vstopivšim gospodom enoletnim prestovoljem vsake vrste za izgotovitev montur, kakor tudi popolno odpravljanje, brezhibno in natančno po predpisih.

Na podlagi dolgoletne prakse sem v prijetnem položaju da dobavim na tem polju najboljše in najpriležnejše.

Istodobno se priporočam gosp. zasebnim odjemalcem za pribodajo jezensko in zimsko sezono. Vsled trgovinskih zvez z inozemstvom imam vedno veliko zalogo pristno angleškega sukna in morem torej tudi v tem oziru najbolje postreči.

Ivrhujem umevno tudi vsa druga v mojo stroko spadajoča dela najvestnejše in solidno, tako n. pr. talarje za g. sodnike in ž. dubovičino. 3062

AGRO-MERKUR

nakupovalna in prodajalna zadruga v Ljubljani
R. Z. S. Z.

priporoča g. gostilničarjem, hotelirjem in privatnikom priznano najboljša, na Dunaju odlikovana, zamčeno

pristna vina v steklenicah

in sicer: ljutomerski muškati, silvanec, goriski rizling, burgundec, teran, refoško in razna najfinejša vina. — V lastnih sodih razpošilja: pristni dolenski cviček, ljutomerski sipon, ormoško, haloško, teran, refoško, vipavsko belo in črno istrsko, kakor tudi drugo različno fino namizno vino. — V zalogi ima pristno domačo slivovko in konjak. — Ovinjeni sodi od 56 l naprej do 30 hl so vedno v zalogi.

Cena nizka, postrežba točna.

V Ljubljani se dostavlja na dom.

Ustanovljeno 1834

Ustanovljeno 1834

Trgovsko učilišče in vzgojevališče v Ljubljani.

Pouk se prične dne 1. oktobra 1910.

Vpisovanje za zunanje učence bo

dne 28., 29. in 30. septembra t. l.

Artur Mahr,
ravnatelj.

Gospodično
se sprejmo 2999
na hrano in stanovanje
pri nadučetitjevi vdovi na Poljanški
cesti št. 19, I. nadstropje (levo)

Kako si upat mi prinesiti kaj drugega,
nego preizkušeno dobri
„Ottoman“-cigaretetni papir ali stročnice.

Delniška družba združenih pivevarov Žalec in Laški trg v Ljubljani,
največja slovenska pivovarna, priporoča svoja svetla in črna piva.

Ravnateljstvo v Laškem trgu.

SVETOVNOSLAVNI

FERNET-BRANCA

tvrdke Fratelli Branca v Milanu

edno in izključno lastnice tajnosti o pripravljanju
je najuspešnejša želodčna grenčica na svetu!
Neutrpijiva v vsaki družini! — Dobiva se v Ljubljani pri:
J. Buzzoliniju; Anton Staculu; slaščičarni Jak. Zalaznika.

Gramofone

najboljše vrste
po najnižji ceni
avtomatične, po-
sebnost za gostilni-
čarje pripravne
priporoča
Ivo Bajželj
Ljubljana
Marije Terezije cesta 11
(Količej).

Ravnokar so došle najnovejše slovenske plošče
à K 3-50. — 1000 igel K 2.— 2514

Vinske sode

nove iz klane in žgane domače in slavonske
hrastovine, izparjene in ovinjene, porabne takoj
za vsako vino. prodaja zadruga
Agro-Merkur v Ljubljani.
Kupujte pri narodni tvrdki domači izdelek!

UMETNA GNOJILA

kakor žlindro, kalijevo sol, kajnit,
rudninski superfosfat naročite za po-
madansko gnojitev takoj pri zadrugi
Agro-Merkur v Ljubljani.

MOKO

otrobe in druge mlinke izdelke izvrstne ka-
kovosti dobavlja zadruga
Agro-Merkur v Ljubljani.

VINO

kakor ljutomersko, haloško, bizeljsko, dolensko,
metliško, vipavsko, gorisko, istrijansko, zanesljivo
pristno, izborna kapljico dobavlja od 56 litrov
naprej zadruga
Agro-Merkur v Ljubljani.

Kose:

iz najboljšega avstrijskega jekla, enotne oblike, ki ustreza različnim
željam posameznih pokrajin, kaljene in klepane, ponuja
zadruga „Agro-Merkur“
po najnižjih cenah. Vsaka kosa ima vtisnjeno ime »Agro Merkur«.

Ústředni banka českých spořitelén

podružnica v Trstu,
Piazza del Ponterosso 3.

obrestuje
■ vloge na knjižice 4¹/₂%
■ premijske vloge 4³/₄%
■ vloge v tekočem računu ■
■ . . . po dogovoru. . . ■
Poštne položnice se pošljejo na željo
zastonj.
Bančni posli vsake vrste.
2642 Vadija in kavcije.

POZOR!

Najnovejši in najfinejši

pletilni stroj

za jopice, nogavice, in druge ple-
tenine nudi vsakomur brez razlike
trajen in dober zaslužek.

Glavno zastopstvo in prodaja za
Kranjsko, Primorsko itd. 2578

Franc Kos

mehanična industrija pletenja
modne konfekcije
v Ljubljani, Sodna ulica štef. 3.
Prospekti in ceniki brezplačno.

Najboljše

kar morete kupiti je

krepilno milo

iz tvornice za milo v Celovcu.

Dobiva se po vseh boljših
trgovinah na drobno.

Lud. Černe

uvolit, trgovec z urami ter
zapriskazbeni sodnijski cenilac.

Ljubljana, Wolfove ulice št. 3.

Velika zaloga
juvelov, zlatnine in sre-
brnine, različnih ur, uha-
nov, pr-
stanov,
verizic in
očal itd.

Blago prve vrste.
Solidna postrežba.
Cene na jaitje.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Delniška glavica K 5.000.000.

Stritarjeva ulica štef. 2.

Rezervni fond 450.000 kron.

Podružnice v Spilotu, Celovcu, Trstu in Sarajevu.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih
obrestuje od dne vloge po čistih **4 1/2 %** Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje vseh vrst
po dnevnem kurzu.

Promese zemljiških srečk k izrebanju 5. septembra t. l. po K 5-50, k izrebanju tiskarih srečk 1. oktobra t. l. po K 8.—.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Rezervni fond K 48.812.797.— — Izplačano odškodnine in kapitalije K 109.356.860.—

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

Vsa pojavnita daje:

čigar pisarne so v
Generalno zastopstvo v Ljubljani v Gosposki ulici štef. 12.

Sprejema zavarovanja človeškega živ-
ljenja po najraznovrstnejših kombina-
cijah pod tako ugodnimi pogoji, ko
nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na
doživetje in smrt z manjšajočimi se
1942 vplačili.

Zavaruje poslopja in premočnine proti
požarnim škodam po najnižjih cenah.
Škode cenjuje takoj in najkulantneje.
Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatno
podporo v narodne in občenoristne
namene.

Fr. Mally & dr.

Parna opekarna in tvornica za zarezano opeko
v Srednjih Gameljnah pri Ljubljani.

Pisarna v Ljubljani, Resljeva cesta 2,
priporoča 1073

zarezano strešno opeko, strojni strešnik, zidno opeko na stroj itd.
najboljše kakovosti in v poljubni množini.
Za trpežnost zarezane opeke I. in II. vrste se daje najboljširnejše jamstvo.

Dinamo stroji in električni motorji. Na-
prave za električno razsvetljavo in
prevajanje električne sile. Električni
obrat vseh vrst. Ventilatorji. Tur-
bogeneratorji, električne železnice
in lokomotive, žerjavi in dvigala. Ob-
ločnice in žarnice vseh vrst.

Elektrotehniška delniška družba
preje Kolben in dr.

Praga-Vysočany.

Vodne turbine vseh sestavov (Francis,
Pelton). Točna, cena in hitra popravila
vseh električnih strojev drugih tvrdk.
Vse potrebe za instaliranje. Odlitki
iz Siemens-Martinovega jekla, ameriška
kovna litina iz lastnih velikih livaren in
jeklaren. (Za vele- in malo obrt.)